

A/r/tographic Subjective Stories: Becoming a Teacher

Ebru GÜLER¹, Defne TAŞ², Süleyman BALKAŞ³, Ahmed YILDIRIM⁴

Date Submitted: 10.09.2025

Date Accepted: 03.02.2026

Type⁵: Research Article

Abstract

A/r/tography is a research process that delves into the depths of inquiry, foregrounding artistic contexts and encompassing meaning-making, embodiment, and a living process of exploration. This study involves the a/r/tographic inquiries of visual arts teachers regarding their “experience of becoming a teacher,” drawing on their personal narratives to understand their own worlds, construct meaning, and engage in reflection. The aim of the study is to examine how visual arts teachers experience the process of “becoming a teacher” through their identities as artists, researchers, and learners, based on their personal stories within the a/r/tographic inquiry process. The study was designed using a/r/tography, one of the arts-based qualitative research methods. The participants consisted of three visual arts teachers enrolled in the Master’s Program in Art Education at the Faculty of Education of Erzincan Binali Yıldırım University, selected through criterion sampling, a purposeful sampling method. The data were collected through document analysis, reflective journals, and visual materials. The data obtained in the study were analyzed using rhizomatic analysis. According to the findings, the meaning of “being a teacher” varies for newly appointed visual arts teachers depending on geographical conditions and personal expectations. During the a/r/tographic inquiry processes, the teachers expressed their initial teaching experiences through metaphors such as “guard–shepherd,” “destruction–earthquake,” and “light–art.” In the meaning-making process of conveying their a/r/tographic personal stories, the city they lived in, their socio-cultural environment, and their life experiences influenced them and were reflected in their artistic creation processes. The findings indicate that the a/r/tographic inquiry process enables visual arts teachers to make sense of the “experience of becoming a teacher” not only through their individual narratives but also in relation to the socio-cultural, geographical, and institutional contexts in which they are situated, through their identities as artists, researchers, and learners.

Keywords: A/r/tography, Art Education, Arts-Based Research, Visual Arts Teaching

Cite: Güler, E., Taş, D., Balkaş, S., & Yıldırım, A. (2026). A/r/tographic Subjective Stories: Becoming a Teacher. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 16(1), 103-142. <https://doi.org/10.18039/ajesi.1781472>

¹ (Corresponding author) Assoc. Prof. Dr., Erzincan Binali Yıldırım University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Turkey, ebru.guler@erzincan.edu.tr, 0000-0003-1149-6489

²Visual Arts Teacher, Kırıkhan Anadolu Lisesi, Turkey, defnetas2323@gmail.com, 0009-0001-5733-7849

³Visual Arts Teacher, Kulp Bayır Ortaokulu, Turkey, suleymanbalkas0@gmail.com 0009-0003-6194-4240

⁴ Visual Arts Teacher, Sancak Ahmed Yesevi Ortaokulu, Turkey, ahmedd_2121@hotmail.com 0009-0001-0764-9158

⁵ This study was conducted with the approval of the Erzincan Binali Yıldırım University Educational Sciences Ethics Committee, dated February 29, 2024, and numbered 05/08.

A/r/tografik Öznel Hikayeler: Öğretmen Olmak

Ebru GÜLER¹, Defne TAŞ², Süleyman BALKAŞ³, Ahmed YILDIRIM⁴

Gönderim Tarihi: 10.09.2025

Kabul Tarihi: 03.02.2026

Türü⁵: Araştırma Makalesi

Öz

A/r/tografi, araştırmaların derinliklerine inerek sanatsal bağlamları esas alan ve anlamı yaratma, somutlaştırma ve yaşayan bir sorgulama sürecini içinde barındıran bir araştırma sürecidir. Bu araştırmada görsel sanatlar öğretmenlerinin kendi dünyalarını anlamak, anlam yaratmak ve sorgulamaları için öznel hikayelerinden yola çıkarak “öğretmen olma deneyimi” sürecine ilişkin a/r/tografik sorgulamaları içermektedir. Araştırmada görsel sanatlar öğretmenlerinin a/r/tografik sorgulama sürecinde öznel hikayelerinden yola çıkarak “öğretmen” olma deneyimini sanatçı/araştırmacı ve öğrenen kimlikleri ile nasıl deneyimlediklerini incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırma sanat temelli nitel araştırma yöntemlerinden a/r/tografi yöntemi ile tasarlanmıştır. Katılımcılar, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi yüksek lisans programında öğrenim gören üç görsel sanatlar öğretmeninden oluşmakta olup, amaçlı örneklemleme kapsamında ölçüt örneklem yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırmada veriler doküman inceleme, yansıtıcı günlükler ve görsel veriler ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler rizomatik analiz ile çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre “öğretmen olmak” yeni atanan görsel sanatlar öğretmenlerine göre farklı coğrafi koşullarda, beklentilerine göre değişmektedir. A/r/tografik sorgulama süreçlerinde öznel hikayelerine odaklanan görsel sanatlar öğretmenleri ilk öğretmenlik deneyimlerini “bekçi-çoban, yıkım-deprem, ışık-sanat” metaforları ile ifade etmişlerdir. A/r/tografik öznel hikâyelerin aktarımında anlamlandırma sürecinde bulundukları şehir, sosyo-kültürel çevre ve yaşam tecrübeleri etkilemiş ve bu bağlamda sanatsal yaratım süreçlerine yansıdığı görülmüştür. Görsel sanatlar öğretmenleri, ‘öğretmen olma deneyimi’ a/r/tografik sorgulama süreci ile sanatçı, araştırmacı ve öğrenen olarak sadece bireysel hikâyeler üzerinden değil; aynı zamanda içinde bulundukları sosyo-kültürel, coğrafi ve kurumsal bağlamlarla birlikte anlamlandırmalarına olanak tanıdığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: A/r/tografi, Görsel Sanatlar Öğretmenliği, Sanat Eğitimi, Sanat Temelli Araştırma

Atıf: Güler, E., Taş, D., Balkaş, S., & Yıldırım, A. (2026). A/r/tografik Öznel Hikayeler: Öğretmen Olmak. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 16(1), 103-142. <https://doi.org/10.18039/ajesi.1781472>

¹ (Sorumlu Yazar) Doç. Dr., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Türkiye, ebru.guler@erzincan.edu.tr, 0000-0003-1149-6489

² Görsel Sanatlar Öğretmeni, Kırıkkale Anadolu Lisesi, Türkiye, defnetas2323@gmail.com, 0009-0001-5733 -7849

³ Görsel Sanatlar Öğretmeni, Kulp Bayır Ortaokulu, Türkiye, suleymanbalkas0@gmail.com , 0009-0003-6194-4240

⁴ Görsel Sanatlar Öğretmeni, Sancak Ahmed Yesevi Ortaokulu, Türkiye, ahmedd_2121@hotmail.com, 0009-0001-0764-9158

⁵ Bu çalışma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Bilimleri Etik Kurulu'ndan 29.02.2024 tarih ve 05/08 sayılı etik kurul onayı alınarak gerçekleştirilmiştir.

Giriş

Sanat eğitimi, bireyin yaratıcı, eleştirel ve estetik yönlerini çok boyutlu biçimde geliştiren; duyuşsal, bilişsel ve duyuşsal gelişimini bütüncül bir yaklaşımla destekleyen bir öğrenme alanıdır. Bu disiplin, yalnızca sanatsal becerilerin kazandırılmasını değil; aynı zamanda bireyin kendini ifade edebilme yetisini geliştirmeyi, kültürel farkındalık kazanmasını ve toplumsal bilinç edinmesini amaçlamaktadır (San, 2004; Özsoy, 2005; Freedman, 2003). Çağdaş sanat eğitimi yaklaşımları, öğrencilerin aktif katılımını esas alarak onları düşünmeye, sorgulamaya ve üretmeye teşvik eden yapılar üzerine inşa edilmektedir. Bu bağlamda, sanat eğitiminin niteliğini belirleyen en temel aktörlerden biri olan görsel sanatlar öğretmeni, geleneksel anlamda bilgi aktaran bir figürün ötesinde öğrenci merkezli bir hale geçmektedir. Sanat öğretmeni, öğrencilerin yaratıcı ifade biçimlerini teşvik eden, sanat yoluyla kendini ve çevresini anlamlandırmasına aracı olan ve pedagojik ilişkiler aracılığıyla dönüşüm sağlayan bir öğrenme lideridir (Mamur, 2012; Alakuş, 2013). Öğretmenlik, sadece akademik bilgiyi aktarma süreci değil, aynı zamanda bireylerin yaşamlarına dokunma, onları yönlendirme ve dönüştürme sorumluluğunu da içeren, etik ve insani bir meslektir. Bu dönüşümsel yaklaşım, Maxine Greene'in (1995) "özgürleştirici eğitim" anlayışı ile örtüşmektedir. Greene'e göre öğretmenlik, öğrencilerin dünyayı farklı bakış açılarından görebileceği, tahayyül gücünü kullanarak anlam dünyalarını genişletebileceği deneyim alanları yaratmakla yükümlüdür. Özellikle sanat eğitimi bağlamında öğretmen, yalnızca teknik bilgi veren değil; hayal gücünü tetikleyen, sorgulamayı teşvik eden ve bireyin içsel dünyasını dışa vurmasına olanak tanıyan bir rehber rolü üstlenmelidir. Bu anlayış, Freire'in (1970), öğrencinin edilgen bir alıcı değil, öğrenme sürecinin aktif ve dönüştürücü öznesi olduğu görüşünü desteklemektedir. Freire'e göre öğretmen, bilgi veren değil; öğrencilerle birlikte öğrenen, eleştiren ve yeniden kuran bir "diyalog ortağı"dır. Sanat eğitimi bu bağlamda, öğrencinin eleştirel bilinç geliştirebileceği güçlü bir araçtır. Eisner (2002) ise bu dönüşümsel öğretmen rolünü sanat eğitimi üzerinden yorumlayarak, öğretmenin sanat yoluyla çoklu düşünme biçimlerini destekleyen, sezgisel bilgiyi ve yaratıcı deneyimi teşvik eden bir yapı kurması gerektiğini vurgular. Öğrencilerin estetik ve eleştirel farkındalıklarının gelişmesi, ancak öğretmenin bu potansiyeli görebilmesi ve işleyebilmesi ile mümkündür.

Sanat öğretmenlerinin sahip olması gereken mesleki yeterlikler; alan bilgisi, sanat kuramları, çağdaş sanat anlayışları, pedagojik yöntemler ve yaratıcı ifade tekniklerini kapsayan çok yönlü bir donanımı gerektirir (Özsoy, 2005; Alakuş, 2013). Öğretmenin yalnızca teknik değil, aynı zamanda eleştirel, kültürel ve sosyal anlamda sanatı kavraması, sanat eğitiminin etkisini artıran bir faktördür. Çağdaş sanat eğitimi kuramcıları da öğretmenin rolünün yeniden tanımlanması gerektiğini savunmakta; öğretmenin, öğrenciyle birlikte düşünen, sorgulayan ve yeniden üreten bir öğrenme ortağı olması gerektiğini vurgulamaktadır (Freedman, 2003; Duncum, 2009; Freedman ve Stuhr, 2004). Türkiye'de öğretmen yeterliklerine ilişkin düzenlemelerde öğretim süreci, tarihsel olarak farklı belgelerde çeşitli başlıklar altında ele alınmıştır. 1999 yılında yayımlanan yeterlik belgesinde, "öğretme-öğrenme süreci" yeterlik alanı kapsamında öğretim süreci yeterliği, öğretmenin sınıf içi uygulamalarına yönelik bir yetkinlik alanı olarak tanımlanmıştır. 2002 yeterlik belgesinde ise "eğitim-öğretme yeterlik alanı" içerisinde yer alan öğretim yapma yeterliği, bir dersin planlanmasından uygulamasına kadar olan süreci kapsayan yeterlik göstergeleri ile detaylandırılmıştır. 2006 yılında yayımlanan Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (ÖMGY) belgesinde ise "öğretme ve öğrenme süreci" doğrudan bir yeterlik alanı olarak tanımlanmış, öğretmenin bu süreçte üstlenmesi gereken roller açık biçimde ortaya konmuştur. Bu kapsamda, öğretmenlerden sadece bilgi aktarımı değil; aynı zamanda öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimini destekleyecek şekilde süreci yönlendirmeleri beklenmektedir. Öğretmenlik mesleğinin niteliğini belirleyen yeterlik alanları

arasında öğrencilere değer verme, anlama ve saygı gösterme; öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alma; etkili materyal hazırlama; bireysel farklılıkları gözetererek öğretimi çeşitlendirme; zaman yönetimi yapma; çevre olanaklarını derse entegre etme; ve özel alan öğretim programı bilgisine sahip olma gibi beceriler öne çıkmaktadır (Ocakçı ve Kılıç, 2018). Özellikle görsel sanatlar öğretmenlerinin mesleki öz-yeterlik inançları, sınıf yönetimi becerileri, etkili öğretim yöntemlerini seçebilme kapasitesi, öğrenci başarısını artırmaya yönelik stratejiler geliştirme, öğretim için ayrılan zamanı verimli kullanma ve öğrencileri motive edebilme gibi pedagojik yetkinliklerle yakından ilişkilidir (Kurt, 2012, s. 202). Bu bağlamda, görsel sanatlar öğretmeni olmak, öğrencilere sanatın anlamını ve estetik değerlerini aktarma fırsatı sunarken, onların yaratıcılıklarını ve sanatsal ifade becerilerini geliştirmelerine de rehberlik eder. Öğrencilerin hazırbulunuşlukları, yaşları ve eğitim kademeleri öğrenme çıktılarında belirleyici olurken, öğretmen aynı zamanda sanatın toplumdaki yerini kavrayarak geçmiş ve gelecek arasındaki kültürel bağları güçlendiren bir rol üstlenir. Bu çerçevede, öğretmenlerin hem kendi sanatsal kimliklerini hem de pedagojik yaklaşımlarını daha derinlemesine keşfedebilecekleri araçlardan biri olan a/r/tografi, sanatın bireysel ve toplumsal bağlamda anlamlandırılması sürecine dair bakış açılarını geliştirir. A/r/tografi, sanat ve pedagojiyi iç içe geçirerek, öğretmenlerin deneyimlerini, uygulamalarını ve yaratıcı süreçlerini yansıtmalarına imkân veren bir araştırma yöntemi ve düşünsel çerçevedir. Bu yöntem, görsel sanatlar öğretmenlerinin mesleki gelişimlerinde hem öz-yansıtım hem de sosyal-kültürel aktarım bağlamında yeni perspektifler kazanmalarını sağlayarak, a/r/tografi'nin yaşayan sorgulama sürecinde öğretmenlerin değişim ve dönüşümleri ile ilgili farkındalık kazandırabilir.

A/r/tografi uygulaması, bireyin sanatçı, araştırmacı ve eğitimci rollerini eşzamanlı olarak üstlendiği, sanat yapma süreci devam ederken bu sürecin içinden bir fenomeni derinlemesine sorgulamaya çalıştığı bir yaklaşımdır (Bickel ve diğerleri, 2007). A/r/tografi, sanatçı (artist), araştırmacı (researcher) ve eğitimci (teacher) kimliklerini temsil eden sözcüklerin ilk harflerinin aralarında ayırım oluşturulmuş bir kısaltmadır. Bu terim, özellikle eğitim, sanat ve araştırma disiplinlerinin kesişiminde yer alan ve bu alanlardaki araştırmaları içeren bir yaklaşımı ifade eder. A/r/tografi, farklı kimlikler çerçevesinde etkileşimleri ile araştırma sürecini yapılandırmakla ilgilidir. Çoklu kimliklerin çok sesli doğası gereği araştırmacının çok yönlülüğü görünür hale gelmektedir. Araştırmacı kimliğinin işe koşulduğu sürece sanatçı kimliği, öğrenen ya da öğretici kimlikler de dahil olur (Irwin ve diğ., 2006). A/r/tografi, disiplinler arası bir bakış açısını benimser ve sanat, eğitim ve araştırma arasındaki etkileşimleri keşfetmeyi amaçlar. Bu yaklaşım, geleneksel araştırma paradigmasından farklı olarak, sanatsal üretim, eğitim ve araştırmanın birbirini nasıl etkilediğini anlamaya yönelik bir perspektifi vurgular. A/r/tografi, araştırma sürecinin sanatsal pratiği, eğitimi ve araştırmayı bir araya getirerek yaratıcı bir anlam oluşturmasını amaçlar. Bu çerçevede, bu yaklaşım, araştırmayı sadece bir bilgi toplama süreci olarak değil, aynı zamanda sanatsal bir yaratım ve deneyimleme süreci olarak ele alır.

Bu bağlamda araştırmada görsel sanatlar öğretmenlerinin a/r/tografik sorgulama sürecinde öznel hikayelerinden yola çıkarak “öğretmen” olmayı nasıl deneyimlediklerini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Görsel sanatlar öğretmenleri a/r/tografik sorgulama süreçlerinde “öğretmen olma deneyimi” sürecini nasıl anlamlandırmışlardır?
2. Görsel sanatlar öğretmenleri a/r/tografik sorgulama süreçlerinde “öğretmen olma deneyimi” sürecini sanat yoluyla nasıl ifade etmişlerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırmada görsel sanatlar öğretmenlerinin a/r/tografik sorgulama sürecinde öznel hikayelerinden yola çıkarak “öğretmen” olmayı nasıl deneyimlediklerini incelemek amacıyla sanat temelli araştırmalardan a/r/tografi yöntemi kullanılmıştır. Sanat temelli eğitim araştırmaları, araştırmacı, sanat ve araştırma birlikteliğine dayalı bir araştırma sürecini yorumlamayı ve araştırma sorularına yanıt aramayı kapsar. Sanat ve eğitimin araştırma sürecine entegrasyonunu esas alan yaklaşımların ortak noktası, araştırmacılara daha etkileşimli bir araştırma süreci inşa edebilecekleri bir zemin sunmalarıdır. Sanat ve eğitim, sanat temelli eğitim araştırmalarında birbirlerini tamamlar, destekler ve araştırma sürecine yansımaları olarak kabul edilen bakış açılarıyla katkıda bulunurlar. Sanat temelli eğitim araştırması süreci, çok sistemli bir yapıda uygulamaya dayalı bir yaklaşımı benimser ve kuram ile etkileşimli, eleştirel, doğal, bilişsel ve sanatsal uygulamaları birleştiren anlamlı deneyimler oluşturur. Böyle bir süreçte araştırmacıların, öğretmenlerin ve katılımcıların deneyimlerine anlamlandırmalarına kılavuzluk etmek oldukça önemlidir. Bu bakımdan sanat temelli eğitim araştırmaları, eğitim sürecinde sanatçılar, araştırmacılar ve öğretmenler arasında bir ilişki kurulmasına yardımcı olur (Bedir Erişti, 2015). Bu bağlamda, A/r/tografik araştırma sürecinde, araştırmacılar, eğitimciler veya sanat eğitimcileri, pedagojik bağlam temelindeki kimlikleri, uygulayıcı kimlikleri ve sanatsal sorgulamaları ile yeni ve özgün bağlamlar oluştururlar. Araştırmacılar, kendi uygulamalarını sorgulayarak, anlamlandırarak ve paylaşarak, süreci uygulayıcı, araştırmacı ve sanatçı olarak sorgulama imkânı bulurlar. A/r/tografi kelimesindeki "Art" (Sanat) içindeki a-sanatçı; r-araştırmacı; t-öğretmen kavramlarına atıfta bulunur. "Graphy" kelimesi ise kelime anlamından da anlaşılacağı üzere çizmek, yazmak, yansıtmak, göstermek, kaydetmek, tanımlamak gibi süreçleri içerir. A/r/tografi kelimesi içindeki "grafi" kısmı ise dokümantasyon, raporlaştırma, yazma, çizme, yansıma ve gösterme gibi süreçlere karşılık gelir (Bedir Erişti, 2021).

A/r/tografi araştırma yönteminin kimliklere dayalı kavramsal açılımına göre, araştırmada vurgulanan temel prensip, sanatçı-araştırmacı ve öğrenen-öğreten kimliklerinin birlikte araştırma sürecinde etkileşime girmelerine dayalı bir ilişkisellikte araştırma sürecini yapılandırmaktır. Bu çerçevede, a/r/tografi, sanata dayalı kimlikleri (sanatçı, sanat eğitimcisi, müzisyen, şair, dansçı, ressam, moda tasarımcısı, görsel iletişim tasarımcısı gibi geniş bir kimlik ağı) ve eğitime dayalı kimlikleri (formal ve informal süreçlere dayalı öğretmen/öğrenci, tasarımcının öznel öğrenmesi, katılımcı-uygulayıcı arasındaki öğrenme ilişkileri, sanatçının öznel gelişimine dayalı öğrenme süreçleri gibi geniş bir çerçeve) bir araya getirerek değerlendirir. A/r/tografi aynı zamanda araştırmacıların (soruşturmacı, sorgulayan, yeni deneyimler üzerinden sorgulayan, kuram ve uygulamayı ilişkilendiren gibi bağlamları içeren) gerçek yaşam deneyimlerini içeren uygulama temelli bir araştırma yaklaşımını benimser (Irwin ve diğ., 2005). A/r/tografi araştırmaları, sanatsal bağlamlara dayanan anlam yaratma, somutlaştırma ve özellikle yaşayan bir sorgulama sürecini içerir (Springgay ve diğ., 2008). Bu yöntem, sanatçı kimliği, eğitimci kimliği (öğreten/öğrenen) ve araştırmacı kimliği iç içe geçmiş bir sorgulama sürecine dayanır ve uygulamayı merkeze alır (Sinner ve diğ., 2006). A/r/tografik yaklaşımın özelliği, bu süreçteki bireyin sanatçı araştırmacı, eğitimci, katılımcı veya uygulayıcı rollerini üstlenebilmesidir. A/r/tografi, sanatsal sürecin bilimsel bağlamlarla birleştiği ve sanat eğitimcisinin veya uygulayıcısının farklı rollerini vurguladığı bir yaklaşımı destekler. Sanat, eğitim ve araştırmacı kimliği birbirine bağlayan a/r/tografi yöntemi, araştırmayı sürekli olarak sorgulama olanağı sağlar (Leggo ve Irwin, 2013).

Katılımcılar

Araştırmının katılımcıları, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile seçilmiştir. Katılımcılar, 2023-2024 eğitim-öğretim I. Döneminde Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim-İş Öğretmenliği yüksek lisans programında a/r/tografi dersini alan üç yüksek lisans öğrencisinden (yeni atanan görsel sanatlar öğretmenleri) oluşmaktadır. Araştırmada katılımcıların, a/r/tografi dersini almış olmaları ve “öğretmen” olgusunu deneyimlemiş olmaları ölçüttür.

Katılımcıların a/r/tografi sürecini birlikte bir olgu ve bir oluş olarak deneyimlemeleri, bu yöntemin temel doğasını yansıtmaktadır. Çünkü a/r/tografi, sabit bir sonuçtan ziyade, sürekli bir gelişim, dönüşüm ve kendini yeniden tanımlama sürecidir. Bu bağlamda, üç katılımcının farklı coğrafyalarda (Hatay, Diyarbakır, Bingöl) yeni atanmış görsel sanatlar öğretmeni olmaları, sürecin dinamik ve oluşan yapısını güçlendirmiştir. Onların deneyimleri, a/r/tografi'nin canlı bir sorgulama ve yaratım süreci olarak hem bireysel hem de mesleki kimliklerin şekillendiği bir “oluş hali”ni temsil etmektedir. Araştırmada katılımcılara kod isimler verilerek kimlik gizliliği sağlanmıştır. Katılımcıların isimleri “Eylül, Mehmet ve Ali” olarak kodlanmış ve a/r/tograf olarak nitelendirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

A/r/tografi, titizliğini sürekli yansıyan ve yansıtan bir tutuma sahip olmasından, analiz ve öğrenme süreçlerinden türetilir. Bu yaklaşım, çeşitli nitel veri toplama biçimlerini içerebilir, örneğin görüşmeler, dergi yazıları, günlükler, malzeme toplama ve fotoğraf dokümantasyonu gibi. Ayrıca, sanatsal sorgulamaları da ele alabilir; örneğin resim yapma, müzik besteleme, şiir yazma ve eğitim soruşturması gibi. Eğitime odaklanan bir perspektifle, öğrenci ve öğretmen günlükleri, anlatılar ve ebeveyn anketleri gibi unsurları içerebilir. A/r/tografi, geniş bir veri yelpazesi kullanarak derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde analiz ve öğrenme süreçlerine odaklanır (Irwin ve Springgay, 2008). Bu bağlamda, araştırmada veri toplama aracı olarak doküman inceleme, yansıtıcı günlükler ve görsel veriler ile toplanmıştır.

Doküman incelemede, a/r/tografi dersiyle ilgili notları ve sunumları doküman olarak incelenmiştir.

Yansıtıcı günlükler, araştırma sürecinde görsel sanatlar öğretmenleri, 14 hafta boyunca her hafta düzenli günlük yazmışlardır. Bu günlüklerde düşüncelerini ele alan sorgulamalar, günlük “öğretmen olmak” olgusuna ilişkin görüşleri, öğrencilerinin söylemleri ve sanatsal çalışmaları, meslektaşlarının görüşleri, kendi sanatsal çalışmaları, fotoğraflar, çizimler, sanatsal çalışmalara ilişkin eskizler gibi a/r/tografi sürecini yansıtan günlükler oluşturulmuştur. Araştırmının ana verisi bu yansıtıcı günlüklerden elde edilmiştir.

Görsel veriler ise a/r/tografi dersi sürecinde çektikleri fotoğraflar üzerinden oluşturdukları eskizleri, dijital kolajlar ile sanatsal çalışmalardan elde edilmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada veriler rizomatik analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. A/r/tografi Deleuze ve Guattari'nin (1987) köksap ya da rizom olarak bahsettikleri iç içe geçmiş bir sorgulama sürecinden temellenmektedir. Araştırma sürecinde anlamların ve anlamlandırmaların sorgulandığı, anlam parçalarına ayrıldığı ya da farklı varyasyonlar ile bütünleştirildiği esnek bir

ilişkiselliğe zemin hazırlar (Bedir Erişti, 2021, s. 35). Rizomatik analiz süreci, araştırmanın içinde ve dışında olan bağlantılara ulaşmayı mümkün kılar. Rizomatik süreç, esnek ve ilişkisel sorgulama koşulları için bir çıkış noktası oluşturarak, araştırmanın başlangıç noktasından tahmin edilemeyen bir başka noktaya geçişi mümkün hale getirir. Bu süreç, eylemin, araştırmanın odak noktasına dayalı anlam ve anlayış yollarının sürekli olarak yeniden üretilmesi ile ilgili olduğunu vurgular. Rizomatik süreç, geleneksel ve hiyerarşik bir yapı yerine ağ benzeri, bağlantıları güçlü ve esnek bir yapıya odaklanır. Bu, araştırma sürecinin beklenmedik ve öngörülemez yönlere doğru genişlemesine olanak tanır. Araştırmacılara, önceden belirlenmiş bir yol yerine, çeşitli bağlantıları keşfetme ve yeni anlam katmanları oluşturma özgürlüğü verir. Bu yaklaşım, araştırmayı daha yaratıcı ve dinamik kılar, çünkü rizomatik süreç, fikirleri, kavramları ve ilişkileri hiyerarşik olmayan bir şekilde birbirine bağlamayı teşvik eder. Rizomatik analiz, üç bileşenden oluşmaktadır. Kavramsallık, öznellik ve ilişkiselliktir (Deleuze ve Guattari, 1987, aktaran Bedir Erişti, 2021)

Araştırma ilişkiselliğe dayalı bir kavramsal yapı veya teorik çerçeve oluşturabilir veya süreç içinde ilişkiselliği yeniden yapılandırabilir. Araştırmacılar, öznel bakış açısını kullanarak çıkış noktasını belirleyebilir ve analizi öznel yorumlamaya dayalı olarak yapılandırma esnekliğine sahip olabilirler. Ayrıca, süreç, tüm araştırma paydaşlarının katılımına dayalı ilişkisellik ile analizi yapılandırmaya gereksinim duyabilir. Bu noktada, araştırmacılar elde ettikleri verileri değerlendirirken, ilişkisel kavramları veya teorik çerçeveleri göz önünde bulundurarak analiz yapabilirler. Öznel bakış açısı, araştırmacılara kendi deneyimlerini ve anlayışlarını dikkate alarak verileri değerlendirme ve yorumlama fırsatı sunar. Ayrıca, araştırma sürecinde katılımcıların etkileşimini ve katılımını değerlendirmek ve bu ilişkisellikten çıkan sonuçları analiz etmek önemli olabilir. Bu, araştırmanın katılımcı, dinamik ve sürekli bir süreç olduğunu vurgular, çünkü ilişkisel yapının veya teorik çerçevenin süreç içinde değişebileceğini ve gelişebileceğini gösterir (Bedir Erişti, 2021, s. 36).

Bu çerçevede katılımcıların a/r/tografik araştırma süreçleri ve deneyimlerinden elde edilen veri çeşitliliği ilişkiler oluşturmada ve etkileşimi ortaya çıkarmada yardımcı olmuştur. A/r/tografi süreci katılımcıların yeni bağlantılar keşfetmesine ve yeni anlam katmanları oluşturmalarını sağlamıştır. Bu bağlamda veri analiz sürecinde bu yeni bağlantılar ve anlam katmanları hem metinsel hem de görsel olarak ortaya konulmuştur.

Araştırmacıların Rolü ve Uygulama Süreci

Bu araştırmada, araştırmacılar aynı zamanda veri toplama aracı görevini üstlenmişlerdir. Araştırmaya katılan her bir birey, a/r/tografi dersinde ortaklaşa sorgulayabilecekleri, kendiliğinden gelişen bir oluş süreci üzerinden ortaya çıkan bir konuya odaklanmıştır. Araştırmanın uygulama süreci, 14 haftalık bir dönemi kapsamaktadır. A/r/tografılar, sürecin ilk üç haftasında başlangıçta farklı konulara yönelmiş olsalar da a/r/tografi'nin oluş hali doğası gereği süreç içinde öğretmenlik deneyimleri üzerine derinlemesine bir sorgulamaya yönelmişlerdir. Bu süreçte, öğretmenlik mesleği etrafında şekillenen öznel hikayelerini sanat yoluyla ifade ederken, bulundukları şehirlerde çalıştıkları okullardan fotoğraflar paylaşarak deneyimlerini somutlaştırmış ve görselleştirmişlerdir. Yeni atanmış olmalarının getirdiği perspektiflerle yaşadıkları deneyimler, öğretmenlik olgusuna farklı anlamlar yüklemelerine olanak sağlamış ve böylece a/r/tografi'nin temelindeki "oluş hali" sürekli bir dönüşüm ve yeniden anlamlandırmaya evrilmesine imkân vermiştir.

A/r/tografi süreci boyunca a/r/tografılar, sanatçı kimlikleriyle bu deneyimlerini ve öznel hikayelerini sanat yoluyla ifade etmiş; araştırmacı kimlikleriyle hem a/r/tografi sürecini hem de

kişisel yaşantılarını derinlemesine sorgulamış; eğitimci kimlikleriyle ise öğretmenlik mesleği üzerine odaklanmışlardır.

Etik Konular

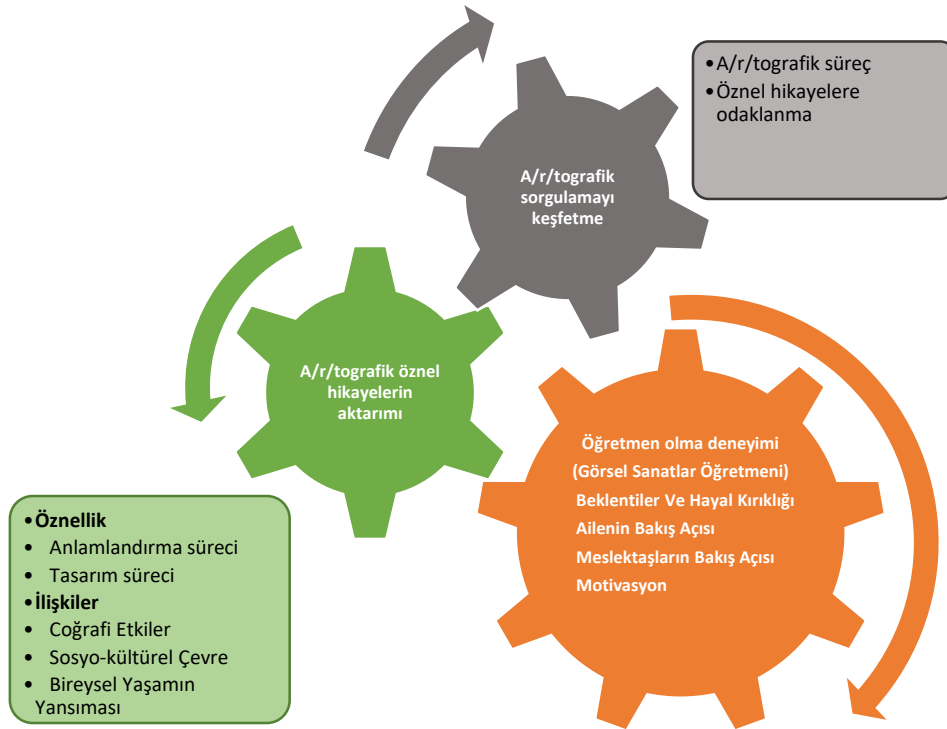
Bu çalışma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Bilimleri Etik Kurulu'ndan 29.02.2024 tarih ve 05/08 sayılı etik kurul onayı alınarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgu ve Yorumlar

Araştırmada elde edilen bulgular rizomatik ilişki ağında etkileşimler, ilişkiler, bağlantılar irdelenmiş ve öznel hikayeler üzerinden bulgulara ulaşılmıştır. Bu bağlamda araştırmada, “a/r/tografik sorgulamayı keşfetme”, “A/r/tografik öznel hikayelerin aktarımı” ve “Öğretmen olma deneyimi” olmak üzere üç ana temaya ulaşılmıştır.

Şekil 1.

A/r/tografik Öznel Hikayelere İlişkin Temalar

Araştırmada temalara ilişkin bulgular rizomatik ilişkilerin ortaya çıkması ve öznel hikayelerin anlamlı örüntü içinde verilmesi açısından üç a/r/tograf'ın süreci sırasıyla verilmiştir. Öznel hikayelerde araştırmaya katılan görsel sanatlar öğretmenlerinin kendi a/r/tografik süreçlerine verdikleri isimler kullanılmıştır. Araştırmacının “Görsel sanatlar öğretmenleri a/r/tografik sorgulama süreçlerinde “öğretmen olma deneyimi” sürecini nasıl

anlamlandırmışlardır?” ve “Görsel sanatlar öğretmenleri a/r/tografik sorgulama süreçlerinde “öğretmen olma deneyimi” sürecini sanat yoluyla nasıl ifade etmişlerdir?” sorularına yönelik bulgular her bir a/r/tograf’ın, a/r/tografik sorgulama sürecinin bütünlüğünün korunması için görsel sanatlar öğretmenlerinin öznel hikayelerine verdikleri başlıklar altında incelenmiştir.

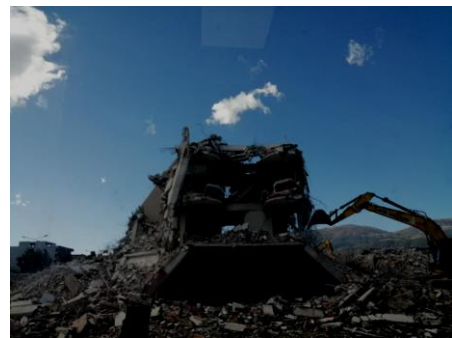
Bu a/r/tografik süreçlere verdikleri başlıklar şunlardır: “Yıkımın olduğu bir yerde öğretmen olmak, idealist Öğretmen ve sanat yoluyla öğrencileri tanımak”. A/r/tograf’ların a/r/tografik süreçlerine verdikleri bu başlıklar, onların öğretmenlik deneyimlerine dair derinlikli bir içsel yolculuğu ve çok katmanlı kimliklerini yansıtmaktadır. “Yıkımın olduğu bir yerde öğretmen olmak” başlığı, öğretmenliğin sadece bilgi aktarmak değil, duygusal dayanıklılık ve toplumsal sorumluluk gerektiren bir varoluş olduğunu vurgular. “İdealist öğretmen” başlığı, mesleğe yönelik etik ve anlam arayışını yansıtarak öğretmenliğe dair umutlu bir vizyonu temsil etmektedir. “Sanat yoluyla öğrencileri tanımak” ise öğretmen, sanatçı ve araştırmacı kimliklerin birleştiği noktada öğrencinin iç dünyasına sanatsal bir duyarlılıkla ulaşma çabasını öne çıkarır. Bu başlıklar, a/r/tografi sürecinin kişisel, mesleki ve sanatsal kimlikleri bütüncül olarak nasıl ortaya çıkardığını güçlü biçimde göstermektedir. Bu çerçevede a/r/tografik bulguların sunumu verilmiştir.

A/r/tografik Öznel Hikayelerin Aktarımı

“Yıkımın olduğu bir yerde öğretmen olmak” deneyiminde görsel sanatlar öğretmeni Eylül yeni atandığı şehir Hatay’da ilk tecrübelerini anlatırken beklentileri ve hayal kırıklıklarını çektiği fotoğraflar ile ifade etmiştir. Eylül öğretmenliğe ilişkin yüksek beklentisi ile bu deneyimi yıkımın çok ağır olduğu bir şehirde ilk defa deneyimlemesi sonucu öğretmenlik ile hayatta kalma mücadelesi arasında kaldığını ifade etmiştir. Ayrıca, Eylül a/r/tografi sürecinde yeni çevreye adaptasyon, köklenme çabası ve varoluşsal süreçte bunları ortaya koymaya çalışmıştır.

Görsel 1.

A/r/tograf Eylül’ün Atandığı Yere İlişkin Fotoğrafları

A/r/tograf Eylül a/r/tografi sürecine başlarken çıkış noktası için o an deneyimlediği yaşam üzerinden sürece başlamıştır. *“A/r/tografi sanatsal ve metinsel ifadelerle birlikte bunları anlamlandırma ve deneyimler aracılığıyla somutlaşarak yaşayan bir sorgulama süreci içeren bir araştırma yaklaşımıdır. Deprem bölgesine atandığım için sorgulama sürecine başlamadan önce birkaç fotoğraf çektim. Çektiğim bütün fotoğraflar yıkımla ilgiliydi.”* (A/r/tograf günlüğü [AG], Eylül, 2023).

Görsel 2.

A/r/tograf Eylül'ün Depreme İlişkin Fotoğrafları

İlerleyen haftalarda çektiğim fotoğraflar arasında daha çok hasarlı olan okulların fotoğrafları olduğunu fark ettim. Deprem bölgesindeki okulların bu derecede kötü halde olması benim sorgulama sürecimin başlangıç noktası oldu. Eğitim öğretim ortamlarının en güvenli yerler olması gerektiğinin bir kez daha anladım... Biz öğretmenler sabah işe gidiyorum diye çıkmayız evden okula gidiyoruz deriz.

A/r/tograf Eylül, ifadesinde deprem bölgesinde eğitim-öğretimin nasıl devam edeceğine ilişkin düşüncelerini hem bir öğretmen hem de yaşam mücadelesi veren bir kişi olarak anlatmıştır. Eylül'ün *“... Biz öğretmenler sabah işe gidiyorum demeyiz; okula gidiyorum deriz.”* ifadesi, onun öğretmenlik mesleğini sıradan bir işten öte, kendisi için belirli bir “kutsallık” ve anlam değeri taşıyan bir kimlik olarak konumlandığını göstermektedir.

Görsel 3.*A/r/tograf Eylül'ün Sınıf İçi Fotoğrafları*

Öğrencilerle tanışma sırasında bana yönelilen soruların çoğu dersimizin işlenme şekli ve atölye ortamının nasıl olacağı ile ilgiliydi. Çok şaşırmış ve etkilenmişim. Hiçbir öğrenci yaşamış oldukları depremle ilgili şeylerden bahsetmiyor derse olan isteklerinden ve heyecanlarından bahsediyorlardı. Bu olaydan sonra a/r/tografik sorgulama sürecim biraz daha yön değiştirdiği bu konu üzerinden sorgulama yapmaya devam etmem gerektiğini düşündüm. Öğrencilerime daha uygun şartlarda eğitim vermek onların istek ve motivasyonun arttırmak için resim atölyelerini düzenlemeye eski haline dönüştürmeye başladık... (AG,2023)

A/r/tograf Eylül, ifadesinde öznel hikayelere odaklanma sürecinde yıkım ve öğretmenlik, deprem bölgesinde öğretmenin bir günü, öğretmen ve öğrenci ilişkisi gibi konulara yöneldiği gözlemlenmiştir.

Görsel 4.*A/r/tograf Eylül'ün Konteynır Yaşamına İlişkin Fotoğrafları*

Yıkımın olduğu bir yerde öğretmen olmak” deneyiminden yola çıkarak a/r/tografik sorgulama sürecim sonraki haftalarda farklı yönler doğru ilerlemeye devam etmiştir. Bu kadar zor bir bölgede öğretmen olmayı deneyimlerken kendi bakış açımdan yola çıkarak gözlemler yapmaya yeni fotoğraflar çekmeye

devam ettim. Önceki hayatımda önemsemediğim, üzerinde durmadığım durumlarla karşılaşılıyor olmak araştırma sürecime farklı bir bakış açısıyla bakmama neden oldu. Çok daha güzel mekanlarda yapılan hafta sonu kahvaltılarından şimdiki konteynırımızdaki suyun olmadığı bulaşıklarımızı masanın üzerinde yıkadığımız bir döneme geçtik. Yaşam şartlarının zorluğu karşında eğitim adına yararlı olmak benim bu bölge ile olan bağımı kuvvetlendiriyor.

A/r/tograf Eylül ifadesinde araştırma sürecinde daha önce yaşam üzerine fark etmediği konular üzerine odaklandığını belirtmiştir. Öğretmenlik yaptığı yerin hayata farklı perspektiften bakmasını sağladığını ve bir öğretmen olarak bölgedeki hasarlı hayatın yapıcı bir unsuru olmasının aidiyet duygusunu da arttırdığını ifade etmiştir.

Görsel 5.

A/r/tograf Eylül'ün Deprem Enkaz Fotoğrafları

Bu kadar fazla bir yıkımın olduğu bölgede eğitimin aksamaması adına bir şeyler yapmak için bende üzerime düşen görevleri yerine getirmeye çalışıyorum. Geçtiğimiz hafta bölgeye atanan yeni öğretmenlere yapılan seminere katılmak için bizlerde zor şartlarda okulun bulunduğu yere gittik. Enkazların arasında yürürken hiçbir öğretmenin isyan etmemesi, öğrencilere faydalı olmak için mücadele etmesi eğitim öğretim için büyük önem taşımaktadır.

A/r/tograf Eylül ifadesinde deprem sonrası umut ve eğitim üzerine düşüncelerini belirtmiştir.

Görsel 6.*A/r/tograf Eylül'ün Deprem Enkaz-Umut Fotoğrafları*

A/r/tografik sorgulama sürecine ilk başladığımızda “öğretmen olmayı deneyimlemek” fikriyle yola çıktık. Bende 2023 yılında gerçekleşen depremde fazlasıyla etkilemiş bir il olan Hatay’a atandım...İlk görev yerimin bu kadar zor bir bölge olacağını düşünmüyordum. Yıllarca hayalini kurduğum mesleği bu kadar zor bir dönemde nasıl yapacağımı düşündüm ilk zamanlar. Çünkü her yerde yıkım ve hüznün var. Ama bir şekilde ayakta durmam gerektiğini öğrencilerime faydalı olmak için buraya geldiğimi hatırlattım kendime. Zor bir zamanda gelmiş olsam da hayalimi gerçekleştirdiğim için şükrettim...Bu duyguyu ilk kez hissetmek ise çok farklıydı. İlk öğretmenler gününde bir demet çiçekle söylenen sözleri en güzel anılarımın arasına sakladım. Elimde öğrencilerimden aldığım çiçeğim bana yaşattıkları mutlulukla enkaz yığınları arasında yürürken sorgulama sürecime dair böyle bir fotoğraf çekmek istedim. Tam olarak yaşadığım her şeyi anlatan bir fotoğraf oldu. “Yıkımın Olduğu Bir Yerde Öğretmen Olmak” yıkımın olduğu bir bölgede ilk öğretmenler gününde böylesine derin duygular sonucunda ortaya böyle bir şey çıktı.

A/r/tograf Eylül, diğer a/r/tografiler ile ortak deneyimledikleri “öğretmen olma deneyimi” sürecini farklı duygu durumlarıyla yaşamış ve bu süreçte idealist öğretmen kimliği öne çıkmıştır.

A/r/tografik Sorgulamayı Keşfetme

Bu alt temada araştırmanın ikinci alt sorusu olan “Görsel sanatlar öğretmenleri a/r/tografik sorgulama süreçlerinde “öğretmen olma deneyimi” sürecini sanat yoluyla nasıl ifade etmişlerdir?” sorusuna yönelik bulgular sunulmuştur.

Görsel 7.*A/r/tograf Eylül'ün Sanat Denemeleri***Görsel 7. 1****Görsel 7.2.****Görsel 7.3.**

A/r/tograf Eylül, öznel hikayesini sanatsal bir sürece aktarırken deprem ve öğretmen olmak odak noktasında yer almıştır.

Çok zor ve bir o kadar kötü zamanlar geçirmiş bu şehri özellikle siyah renkle boyamak istedim. Karamsarlık ve umutsuzluğu temsil ediyor bu renk. Yaşanılan deprem felaketinin etkilerini ise arka plana çizdiğim duvar ve bıraktığı izlerle göstermek istedim. Haritanın iç kısmından açılan kapı ve sarı ışık beni o şehre atamamı ve bütün umutsuzluğa karşı olan umudumu temsil ediyor (Görsel 7.1). Ön kısımdaki figür de ise kendimi çizmek istedim. Masa çizmek yerine kitap çizerek dayanağımın eğitim adına bir şey olması gerektiğini düşünerek açılan kapıya ve umuda yönelmeyi bu şekilde yansıttım... Çizimin en dikkat çeken kısmında ise yaşadıklarımı da anlatan bir materyal olan pusulayı çizdim. Boynuma asılı olan pusula ile çok zor şartlarda bulunduğum bu bölgede kendi arayışımı temsil etti (Görsel 7.2.)

A/r/tograf Eylül ifadesinde çalışmasında yer verdiği imgelerin zihninde oluşma sürecini ve bu imgelerin kendisi için özel anlamlarını açıklamıştır.

Görsel 8.*A/r/tograf Eylül'ün Sanatsal Çalışması*

A/r/tograf Eylül ifadesinde pusula ile karamsar bir ortamda öğretmenliğin yol gösterici olmasından bahsetmiş ve *a/r/tografi* sürecini bu şekilde sonlandırmıştır.

...Pusulanın çevresine şimdiye kadar yaşadığım bütün anları çektiğim fotoğrafları da düşünerek öğretmen olmayı deneyimlemek sözünden esinlenerek pusulanın etrafına [depreme ve yaşadığı kişisel alana ait] fotoğraflar yerleştirdim... Yıkımın Olduğu Bir Yerde Öğretmen Olmak konusundan yola çıkarak her hafta farklı deneyimler elde ettim. Sorgulama süreci sürekli değişkenlik gösterdi...Böylesi bir umutsuzluğun karamsarlığın içinde ayakta durma kendimi motive ettiğim tek şey eğitim vereceğim öğrencilerim ve onları istek ve motivasyonu oldu... Arada kalmışlığımı [umut ve umutsuzluk] temsil edecek çalışmalar [kırılmış ve parçalanmış ayna görseli] yaptım.

A/r/tograf Eylül'ün ifadesi, *a/r/tografi* sürecinde sanatçı, araştırmacı ve eğitimci kimliklerinin bütünleşik bir şekilde nasıl işlediğine güçlü bir örnek teşkil etmektedir. Sanatçı kimliğiyle, “*pusulanın çevresine şimdiye kadar yaşadığı anların fotoğraflarını yerleştirme*” eylemi, kişisel deneyimlerini görsel ve sembolik bir biçimde ifade etme çabasını göstermektedir. Bu görselleştirme, özellikle “Yıkımın olduğu bir yerde öğretmen olmak” temasıyla karamsar ve zorlu bir ortamda öğretmenlik deneyimini estetik bir yaklaşımla ortaya koymaktadır. Araştırmacı kimliği ise, “*sorgulama sürecinin sürekli değişkenlik göstermesi*” ifadesinde kendini açıkça göstermektedir; *a/r/tograf* deneyimlerini, yaşadığı zorlukları ve motivasyon kaynaklarını sorgulayarak süreci dinamik ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmiştir. Son olarak öğrenen/öğreten kimliği, “*kendini motive eden tek şeyin öğrencileri olduğu*” vurgusunda öne çıkar; bu, öğretmenlik mesleğine duyduğu bağlılığı, mesleki sorumluluğunu ve öğrencilerine yönelik güçlü bir içsel motivasyonu yansıtmaktadır. Eylül'ün arada kalmışlık duygusunu sanat yoluyla dışa vurması ise hem bireysel hem de mesleki kimlikler arasında kurduğu ilişkiyi

derinleştirerek, a/r/tografi'nin “oluşan” doğasına uygun bir dönüşüm ve anlamlandırma süreci yaşadığını ortaya koymaktadır.

Öğretmen Olma Deneyimi

Araştırmanın ilk alt soruna yönelik bulguya ilişkin; “*İdealist öğretmen*” deneyiminde a/r/tograf Mehmet, öğretmenliğe duyduğu tutku ve inançla, karşılaştığı zorluklara rağmen mesleğini idealist bir bakış açısıyla sürdürme çabasını paylaşmıştır. Öğrencileriyle kurduğu anlamlı ilişkiler, zaman zaman karşılaştığı bürokratik ve toplumsal engeller karşısında dahi mesleki motivasyonunu diri tutmasını sağlamıştır. Mehmet'in sürecinde idealist kimliği, öğretmenliğin sadece bir meslek değil, aynı zamanda bir yaşam biçimi olduğuna dair güçlü bir inançla şekillenmiştir. Ancak sorgulama süreci ilerledikçe, beklentileri ile karşılaştığı gerçekler arasındaki farkın görünür hâle gelmesi, onun öğretmen olma deneyimine yönelik daha derin ve eleştirel bir değerlendirme yapmasına yol açmıştır.

Görsel 9.

A/r/tograf Mehmet'in Sorgulama Sürecine İlişkin Fotoğrafları

A/r/tograf Mehmet, **idealist öğretmen** olma deneyiminde “*Yeni atanmış bir öğretmen olarak farkı bir ortam farklı arkadaşlıkların geliştiği kişilerle tanışır oldum...Görsel sanatlar dersine ön yargıları ‘basit ve alaycı’ ifadeler beni mutsuz etmişti. Görsellerdeki ateş biraz onlara olan üzüntümün yansıması.*” İfadesinde, öğretmenliğin ilk günlerinde meslektaşlarının görsel sanatlar branşına yönelik tepkilerinden ve bazı davranışlarının rahatsız edici olmasından yola çıkarak, bunu fotoğraflarda “ateş” ve “kıvılcım” görselleriyle ifade etmek istemiştir.

Görsel 10.*A/r/tograf Mehmet'in Fotoğrafları*

A/r/tograf Mehmet a/r/tografi araştırma sürecinde odaklandığı öğretmen olmak ve beklentileri üzerine şunları ifade etmiştir.

...Sorgulayan, araştıran a/r/tografi dediğimizde sürecin nasıl gelişeceğini kurgusal olarak nasıl şekilleneceğini biraz sanatçının iç dünyasından, biraz dışarıdaki kadrajından kaynaklandığını düşünüyorum. Çektiğim ilk fotoğrafa bakıldığında bir deneme sınavı yapıldığını görüyoruz. Bu deneme sınavı Görsel sanatlar dersimin seçilmesiyle alakalı, çünkü geçen hafta öğrencilerin aslında derse ilgisiz olduğunu istemeyerek resim yaptıklarını bunun sebebinin ne olduğunu bilemediğimi, hiçbir çocuğun resmi sevmeyeceği ihtimali aklıma gelmiyordu. Bu hafta daha çok şaşırdım. Çünkü sadece öğrencilerin değil, öğretmenlerin de resim dersine karşı önyargılı ve soğuk olduklarını fark ettim diğer ana derslerin saatinin gitmemesi için deneme sınavını benim ders saatine koydular... Bu çok ağırıma gitti...Şeker Portakalı kitabında geçen çok güzel bir cümle şöyle diyordu. “Bir kış sabretmişsin de tam çiçek açacakken dolu vurmuş gibi oluyor bazen hayat” ...Öğrencilerin ve öğretmenlerin resim dersine olan soğuk tutumları beni kendimle baş başa bıraktı ben de fırçalarımı ve boyalarımı alıp en azından Görsel sanatlar dersine dair öğrencilerin iç dünyasını etkileyebilecek çizimlerle onları etkileme yoluna gittim. Aslında bu sadece öğrencileri değil, öğretmenleri de etkileme yoluna gittim. Çünkü kendimi öğrencilere ve öğretmenlere kanıtlama gereği duymuştum... Bende görsel sanatlar dersine dair umutlarımı...korumak istiyorum (AG, 2023).

Görsel 11.*A/r/tograf Mehmet'in Öğrencilerinin Çalışmaları*

Öğrencim 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı yarışmasında 1. Oldu...bugüne kadar resim 'bizim ne işimize yarayacak' anlayışından birazcık uzaklaştıklarını resim dersinin de hayata dair bir karşılığının olduğunu hissettirdim... Hem istedikleri şeylere resim yaparak ulaşabileceklerini hem de mutlu olacakları bir mesleği icra etmeleri hoşlarına gitmişti.... Başından beri yakındığım idarecilerin, öğrencilerin ya da velilerin görsel sanatlar dersine soğuk tutumları beni mutsuz ediyordu. Bunu biraz olsun böyle bir etkinlikle kırabildiğim için öğretmenlik mesleğini umduğumla bulduğumun yavaş da olsa karşılandığını hissettim.... Kendi içimdeki bunaltıları bir kara delik gibi her şeyi zihninde yok eden derin üzüntülere yol açan mutsuzluk duygusu, dışarıdaki insanların görsel sanatlar dersine olan tavır ve tutumları beni tetikliyordu.

A/r/tograf Mehmet ifadesinde, görsel sanatlar dersine karşı bakış açısını bir öğretmen olarak değiştirmek amacıyla meslektaşlarına, velilere ve idarecilere yönelik sanat aracılığıyla yürüttüğü çabanın etkili olduğunu vurgulamıştır.

Görsel 12.*A/r/tograf Mehmet'in Öğrencilerinin Çalışmaları*

Bu süreçte öğrencilerimin aslında görsel sanatlar dersine soğuk olmadıklarını gördüm. Toplumun, velilerin ya da yakın aile bireylerinin yani onları yönlendirenlerin başarıyı sadece sayısal ve sözel

derslerden ibaret olduğu düşüncelerinden kaynaklı. Öğrencilerin bu inandırdıkları için üst sınıflarda oluşan görsel sanatlar dersine karşı tabuları yıkmak [sanat üretimleri, sanat yarışmaları, okul içerisindeki sanatsal faaliyetler] zahmetli ve yorucuydu. Çocukların görsel sanatla ilgilenip motivasyonlarını yükseldiğini gördükten sonra diğer derslere yansımaları [diğer derslerde motivasyon artışı] da olduğunu fark ettim. Sanatın iyileştirici yüzünü okulun en büyük ve boş duvarına umudun ve huzurun rengini bolca bulunduran bu çalışmayı sınıf rehber öğretmenliğini yaptığım öğrencilerimle birlikte a/r/tografik sürecime dahil ettim. Velilerin, öğretmenlerin ya da öğrencilerin sanata ön yargılı olmalarında aslında geçmişten gelen derin ayrılıkları olduğunu anladım. İlkokulda çocuklarımızın sanat bilinci gelişmediğinde daha sonraları sanata dair umutlarını yenileyip duyarlılıklarını yükseltmek bir hayli zor olduğunu gördüm... Bu konuda kişisel ya da tek bir okul bazında değil de resim derslerinde bütün okulları kapsayacak sanat bilincini geliştirecek çalışmaların yapılması gerektiğine inanıyorum.

A/r/tograf Mehmet, a/r/tografik süreçte öğretmen olmayı deneyimlerken, öğrencilerin gerçekleştirdiği çalışmalar aracılığıyla sanatın toplum ile birey arasında güçlendirici bir bağ oluşturduğunu ortaya koymuştur.

Görsel 13.

A/r/tograf Mehmet'in Atölye Ortamı

A/r/tograf Mehmet ifadesinde toplum ve sanat ilişkisi üzerine yüklediği anlamları belirtmiş ve a/r/tografik süreçte motivasyon sürecini anlatmıştır.

Görsel sanatlar öğretmeni olarak a/r/tografik sürecimde çocukların derse dair umutsuzlukları ve ön yargılarını, velilerin ve öğretmenlerin kötü tutumları [görsel sanatlar dersinin boş ders olarak algılanması, sanata değer vermeme] beni umutsuzluğa sürüklemişti. Süreç içerisinde yapmış olduğu farklı girişimler ve çalışmalarla bunları azaltmayı hedefledim. Öğretmen olmayı deneyimlerken dönem başında bugüne gelmiş olduğum noktaya kadar iyi bir yol izlediğimi ve ileriye dönük olumlu adımlar gerçekleştirdiğini anladım. Öğrencilerin resim dersinden uzak durmalarını, korkuyla karşılamalarına anlam verememişim. Yapmış olduğum sınıf içi etkinliklerle öğrencilerin ilkokullarda geçirmiş olduğu görsel sanatlar dersine dair olumsuz ders geçmişleri ile ya da aile fertlerinin toplumda bir karşılığı olmadığını düşündüğü resim sanatına dair kötü algının öğrencilerin bilincine yerleştiğini fark ettim.

Öğrencileri aslında yapamayacakları korkusunu, ayıplanma, utanma, başaramama hislerinin ortadan kaldırmaya yönelik cesaretlendirici çalışmalarla birlikte güzel sonuçlar elde ettim. Bugün resim atölyem 'de birçok öğrencinin zaman geçirdiğini ve ilk 24 Kasım Öğretmenler Günümü öğrencilerimle bitmeyen umudumla kutlamış oldum.

Görsel 14.

A/r/tograf Mehmet'in Okulundaki Duvar Fotoğrafları

A/r/tografik sürecimin başından bu yana fikirlerimin zamanla nasıl evrildiğini, nasıl değiştiğini gördüm. Yeni bağlamlar [rizomatik bağlantılar, öğretmen olma deneyimine yüklediği anlamlar] yaşadıkten sora eski ve yeni fikirlerimin farklı bağlamlarda değiştiğini bunların bazılarını somutlaştırdığımı gördüm. Çünkü dönemin başından beri öğrencilerin derse tutumları beni endişelendiriyordu. Kimi zaman onları anlamak için kendi sorgulamamı yapıyordum, kendi eksikliklerimi gidermeye çalışıyordum, ancak benim bu tür adımlardan sonra gördüğüm öğrenci profilleri çok fazla değişmedi. Çünkü yetiştikleri aile yapısı, ailelerin sanata olan ilgi ve alakalarının uzaklığı çocuklarına yansımış bu tutumları katı bir tabu haline gelmişti. Bu çizimle (Görsel 14) beraber var olan düşüncelerini belki yıkabileceğim inancı ve umuduydu. O yüzden insan fikrini değiştirip geliştiren kitapları kuşlara benzeterek yeni ufuklara kanat çırpmasını göstermek istedim.

A/r/tograf Mehmet ifadesinde, a/r/tografik sürecin başından itibaren öğretmenin kendi düşüncelerinin zamanla nasıl evrildiğini ve eski ile yeni fikirlerinin farklı bağlamlarda nasıl yeniden şekillendiğini gözlemlediği görülmektedir. Öğrencilerin derse tutumları ve sınıf içi gözlemler, öğretmenin kendi pedagojik sorgulamalarını ve eksikliklerini değerlendirmesine yol açarken, öğrencilerin yetiştiği aile yapısı ve ailelerin sanata ilgisizliği gibi sosyo-kültürel bağlamlar, öğrencilerin tutumlarını katı bir biçimde şekillendirmiştir. Bu bağlamda, öğretmen sanatı kullanarak öğrencilerin düşüncelerini dönüştürmeye çalışmış ve aynı zamanda kendi fikirlerinin de dönüşümüne vurgu yapmıştır. Rizomatik bağlantılar ve metaforik anlatımlar

aracılığıyla, eski ve yeni fikirlerini somutlaştırmış; öğrencilerin düşüncelerinin değişimini ve gelişimini “Kitapları kuşlara benzeterek yeni ufuklara kanat çırpmaları” metaforuyla ifade etmiştir. Böylece süreç, öğretmenin pedagojik anlayışı, sanat aracılığıyla etki ve bağlamsal koşulların karşılıklı etkileşimi üzerinden açıklanmıştır.

Görsel 15.

A/r/tograf Mehmet'in Okul Fotoğrafları

Öğretmen olmayı deneyimleyen bir a/r/tograf olarak, öğrencilerin sanatsal yeterliliklerini geliştirmek ve eksiklerini gidermek amacıyla bu göreve geldiğimi düşünürken; okul içinde ve dışında öğretmenliğin, çoğu zaman öğrencilerin başında duran bir güvenlik görevlisi gibi hissettirdiğini fark ettim. Okuldaki nöbetlerde ya da okul dışı etkinliklerde adeta bir bekçi gibi öğrencilerin bakımını üstleniyoruz. Bu durum, bizim de bir yaşamımız olduğunu göz ardı ederek sabahın erken saatlerinden gecenin geç saatlerine kadar mesai dışında bile görev ve sorumluluk yüklenmemize yol açıyor. Böylece asıl yapmamız gereken öğretmenlik görevine gölge düşüyor.

A/r/tograf Mehmet öğretmenlik mesleğinin ağır sorumluluklar olduğunu ve mental yorgunluk oluşturduğunu ifade etmiştir.

Görsel 16.

A/r/tograf Mehmet'in Okulundan Bir Fotoğraf

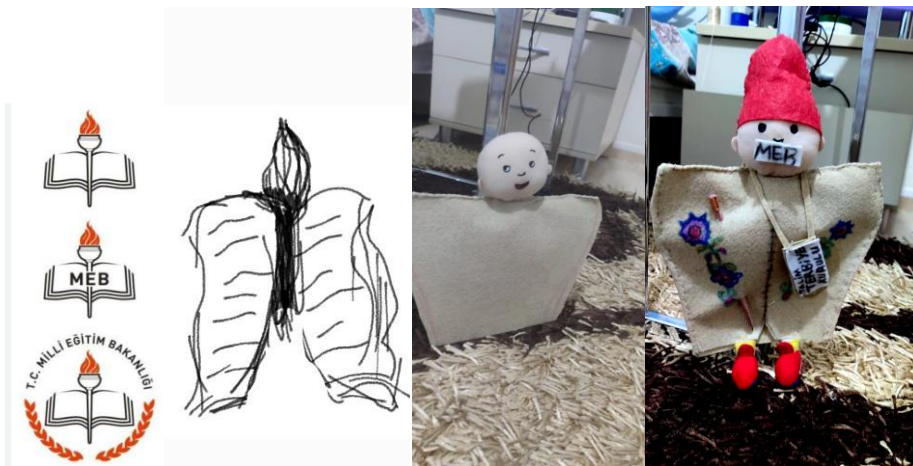
Okul idaresinin yönlendirmeleri doğrultusunda gün içinde öğrencilerin başında beklemek, onları gözetlemek, uzaklaşmalarını engellemek ve yanlış davranışlara mâni olmak gibi pek çok görev üstlenmem, kendimi bir öğretmenden çok bir ‘çoban’ gibi hissettirdi. Öğretmenliği deneyimlerken bu hafta yeni bir durumla daha karşılaştım. Dönemin başından beri asıl görevimizin eğitimcilik olması

gerekirken, ders içi ve ders dışı zamanlarda öğretmenliğin bakıcı-bekçi-çoban metaforlarıyla örtüşen bir niteliğe büründüğünü; bunun da öğretmenleri yorgun düşürdüğünü ve derslere odaklanmayı zorlaştırdığını ifade ediyordum. Bu metaforları desteklediğini düşündüğüm yeni gözlemim ise, okul bahçesinde nöbet tutan öğretmenlerin ders zili çalar çalmaz düdük kullanarak öğrencileri sınıflara yönlendirmeleriydi. Bu sahne, a/r/tografi dersinde üzerine düşündüğüm metaforik çıkarımları yeniden aklıma getirdi. Düdüğün sesi, bilinçaltıma yerleşmiş bu imgeleri harekete geçirerek zihnimde bir süredir “kuluçkaya yatmış” düşünceleri uyandırdı.

A/r/tograf Mehmet ifadesinde, okul idaresinin yönlendirmeleri doğrultusunda öğrencileri gözetmek, uzaklaşmalarını engellemek ve yanlış davranışlara mâni olmak gibi görevler üstlenmesinin, kendisini bir “çoban” gibi hissettirdiğini belirtmiştir. Ders içi ve ders dışı zamanlarda öğretmenliğin bakıcı-bekçi-çoban metaforlarıyla örtüştüğünü ve bunun öğretmenleri yordüğünü ifade etmiştir. Bu metaforu destekleyen yeni gözlemi, nöbet tutan öğretmenlerin ders zili çalar çalmaz düdükle öğrencileri sınıflara yönlendirmeleri olmuştur; düdüğün sesi, bilinçaltındaki imgeleri harekete geçirerek öğretmenlik deneyiminde beklenti ve görevler arasındaki gerilimi, mesleğe yüklenen anlamı ve pedagojik rolün dönüşümü gibi fikirlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Böylece a/r/tografik süreçte çeşitli uyarıcıların, öğretmenin düşüncelerini sorgulamasına ve yeniden şekillendirmesine katkıda bulunduğu vurgulanmıştır.

Görsel 17.

A/r/tograf Mehmet'in Sanat Denemeleri

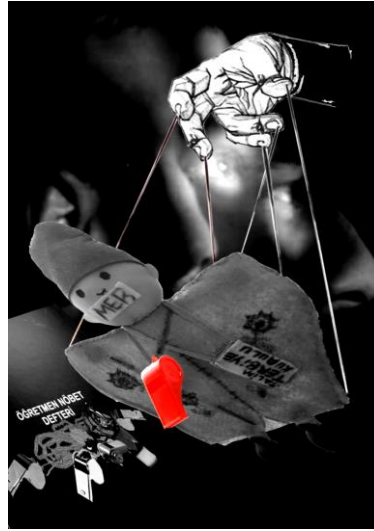
Tıpkı yanlış bir durumda düdük çalan bir bekçi ya da sürüyü yönlendirmek için ısıklık kullanan bir çoban gibi davranmak zorunda kalmak, biz eğitimcilerin amacının dışında görevlerde konumlandırıldığını ve bu rollerin öğretmenliğin özünü gölgelediğini bir kez daha gösterdi. Öğretmenliği deneyimlerken karşılaştığım bu durumlar, a/r/tografik süreçte farklı anlamlandırmalar oluşturarak üretim aşamasında ne tür bir çalışma ortaya koyabileceğime dair yeni fikirlerin gelişmesine katkı sağladı. Bu metaforik göndermeler içinde özellikle, çobanın kullandığı ‘kepenek’ adı verilen palto-parka benzeri kıyafetin,

öğretmenlik mesleğine yüklenen koruyucu ama aynı zamanda sınırlayıcı rolü çağırıyordu. Buna karşılık, MEB logosundaki meşale öğretmenleri temsil eden bir başka güçlü imge olarak, bilgiyi nesilden nesle aktaran bir taşıyıcı, aydınlanma sembolü niteliğindedir.

A/r/tograf Mehmet'in "bekçi" ve "çoban" metaforları üzerinden aktardığı deneyim, öğretmenlik kimliğinin yalnızca bilgi aktarıcı değil, aynı zamanda disiplin sağlayıcı ve yönlendirici bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bu metaforlar, öğretmenin mesleki pratiklerinde asli görevlerinin dışındaki sorumlulukların öne çıktığını ve zaman zaman eğitim sürecinin önüne geçtiğini yansıtmaktadır. A/r/tografik süreçte söz konusu metaforik göndermeler, öğretmenin öznel hikâyesinden doğan rizomatik dallanmalara işaret etmekte; öğretmenliğin çok katmanlı ve değişken doğasını görünür kılmaktadır.

Görsel 18.

A/r/tograf Mehmet'in Dijital Sanat Denemesi

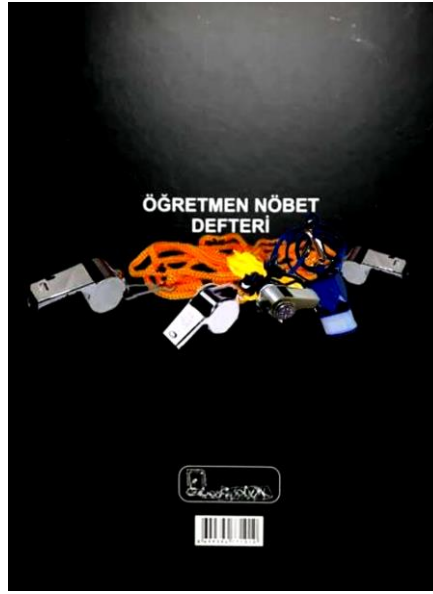
Öğretmen olmayı deneyimlerken görsel sanatlar dersine dair öğrencilerin tutumlarının az olması yine ilgisiz veli profillerinin yanında okul idarecilerinin derse olan bakışları bu çalışmayı oluşturmamdaki ilk bağlamlardı...Ortaokul düzeyindeki öğrenciler için haftalık bir saat olan görsel sanatlar dersinin kazanımlarını nöbetçi öğretmen olduğumuz gün planlama aşamasında zaman sıkıntısının olması, kalabalık sınıf mevcutlarının ders içeriğinde öğrencilere yeterli vakti ayırmama engel olmaktadır.

A/r/tograf Mehmet öğretmen olmayı deneyimlerken görsel sanatlar dersine yönelik öğrencilerin olumsuz tutumları, ilgisiz veli profilleri ve okul idarecilerinin derse bakış açısı, çalışmayı oluşturmada temel bağlamları oluşturmuştur. Ortaokul düzeyindeki öğrenciler için haftada yalnızca bir saat olan görsel sanatlar dersinin kazanımlarını, nöbetçi öğretmen oldukları günlerde planlama sürecinde zaman sıkıntısı ve kalabalık sınıf mevcutları nedeniyle öğrencilere

yeterince aktaramama sorunu engellemiştir. Bu bağlamda, öğretmen, görsel sanatlar dersine yönelik olumsuz tutumları betimlemek ve kendi deneyimlerinden yola çıkarak keşfettiği bekçi, çoban, parka, düdük, kukla ve ip imgelerini dijital ortamda kolaj tekniğiyle bir araya getirerek görselleştirmiştir.

Görsel 19.

A/r/tograf Mehmet'in Sanat Ürünü

Öğretmen olma hâlini deneyimleyen bir a/r/tograf olarak, çalışmanın arka planında öğretmenin görev ve sorumlulukları arasında yer almayan nöbet kavramının, öğretmenleri eğitimci kimliğinden uzaklaştırarak onları “bekçi” ve “çoban” rolleriyle ilişkilendirmesi sorgulanmıştır. Görsel sanatlar dersine yönelik veli ve öğrenci tutumlarının coğrafyaya bağlı olarak değişiklik gösterebileceği açıktır. Görev yaptığım okulun Güneydoğu’da bir köy okulu olması, okur-yazarlık oranının düşük olduğu bir çevrede çalıştığımı göstermektedir. Bu nedenle ebeveynlerin çocuklarını sanat alanında bilinçlendirme ve yönlendirme konusunda yetersiz kaldıkları kanaatindeyim...Görsel sanatlar öğretmenlerinin bu sorunlara çözüm üretmesi için; öğrencilere sanat bilinci kazandırması, velilere dersin toplumdaki önyargılarını kıracak bilgilendirmeler yapması, okul idaresi ve diğer branş öğretmenlerine dersin önemini görünür kılması gerekmektedir. Sanat derslerinde özgün üretim ortamlarının çocukların zihinsel gelişimine katkısı büyüktür; bu ortamlar öğrencinin özgüven gelişimini destekler ve derse yönelik önyargılarını azaltır... Bu sorgulama sürecinde bir a/r/tograf olarak amacım taraf olmak değil; günümüz eğitiminde süregelen sorunları deneyimleyip gözlemlemek, ardından çözüm yolları üzerine düşünerek yeni fikirler doğrultusunda açıklamalar sunmaktır.

A/r/tograf Mehmet öğretmenlik mesleğinin iş tanımı dışında sorumluluklar verildiğine ve ailelerin sosyo-kültürel seviyelerinin öğrencilerin sanata olan bakış açılarında etkili olduğunu

belirtmiştir. Ayrıca, a/r/tograf, a/r/tografik sorgulama sürecinde günümüz eğitim sisteminde süreklilik gösteren sorunları deneyimleyerek (sanata olan ilgisizlik, ders süresi, sanat derslerini değersiz bulma) bunlara çözüm önerileri üretmeyi amaçladığını vurgulamıştır. Bu bağlamda, öğretmenlik deneyimi yalnızca kişisel bir süreç değil; aynı zamanda toplumsal bağlamda yeni fikirler geliştirmeye ve eğitimde sorunlara eleştirel bir bakış açısı sunmaya aracılık etmektedir.

A/r/tograf'ın ifadesi, a/r/tografi'nin üç temel kimliğinin sanatçı, araştırmacı ve eğitimci birbiriyle iç içe geçtiği karmaşık bir mesleki deneyimi yansıtmaktadır. Sanatçı kimliği, a/r/tograf'ın yaşadığı zorlukları ve karşılaştığı karamsar ortamı yaratıcı ve estetik bir bakış açısıyla yorumlamasına olanak verirken; öğrenen kimliği ile ise öğretmenlik mesleğinin ek sorumlulukları (bir öğretmenden daha çok ebeveyn rolü üstlenilmesi) ve nöbet gibi görevlerin eğitimci kimliğinden sapmaya yol açtığı gözlemi, mesleki rollerinin dışında sorgulanmalara zemin hazırlamaktadır. Araştırmacı kimliği ise, a/r/tograf'ın sosyokültürel bağlamda öğrenciler ve veliler arasındaki etkileşimleri, eğitim ortamının dinamiklerini ve mesleki zorlukları eleştirel bir perspektifle analiz etmesini sağlamaktadır. Bu üç kimlik arasında kurulan diyalog, a/r/tograf'ın mesleki deneyimini zenginleştirirken, a/r/tografi yaklaşımının öğretmenlik mesleğinde yaşanan karmaşık ve çok boyutlu gerçeklikleri anlamada nasıl güçlü bir araç olduğunu göstermektedir.

“Sanat yoluyla öğrencileri tanımak” başlığında ise a/r/tograf Ali, öğretmenlik deneyimini sanat aracılığıyla öğrencilerin iç dünyalarına dokunma süreci olarak ele almıştır. Öğrencilerin duygu dünyalarını ifade edebilmeleri için sanatsal alanlar yaratmanın, onların bilinmeyen yönlerini keşfetmesine olanak sağladığını vurgulamıştır. Ali, öğretmen, araştırmacı ve sanatçı kimliğini bir arada kullanarak, sanat yoluyla öğrencilerle kurduğu pedagojik ve duygusal köprüye odaklanmış ve bu iletişim yolculuğunu anlamlandırıcı bir anlatıya dönüştürmüştür.

Görsel 20.

A/r/tograf Ali'nin Fotoğrafları

A/r/tograf Ali, **sanat yoluyla öğrencileri tanımak** deneyiminde hissettiği yalnızlık duygusunun ayrıntılı bir sorgulama ve arayışa sebebiyet verdiğini anlatmıştır.

A/r/tografi sürecim aslında yeni bir başlangıçtan çıkan yalnızlık ve bu yalnızlığın iç dünyamda oluşturduğu hissi dışa vurma çabamdan kaynaklandığını söyleyebilirim. 2023 Eylül’ünde Görsel sanatlar öğretmeni olarak Bingöl’de bir okulda çalışmaya başladım. Okul, öğrenci ve farklı unsurlar dışında da artık belirli bir zaman bu şehirde yaşamam gerektiğinin düşüncesiyle aslında baş başaydım. Değişim sadece coğrafik bir farklılaşma değildi tabi ki, arkadaşlıklar, alışagelmış aile ritüelleri ve sürekli etkileşim içinde olduğum ambiyans da bu değişimden hakkını fazlasıyla aldı...Yalnızlık aslında bir süreden sonra insanın kendisine yönelmesini, kendisiyle ertelediği ya da bastırmış olduğu düşünceleri iç dünyasında farklı bakışlardan daha hür eleştirme cesareti verdiğini de anlamaya başlıyordum. Bu birazda insan ruhunun kilerine atılmış düşüncelerin tekrar irdelemesine de yol açıyordu. Tabi bu süreç bir bunalım gibi aksettirmek değil; değişim aynı zamanda merak ve keşfetme dürtüsünü de körüklüyordu. Küçük bir şehir de olsa ben de bunu deneyimlemek için şehri bir başıma gezmeye başladım...Günlük yaşamda bilinçle yaptığımızı düşündüğüm pek çok davranışımızın aslında bilinç dışımızdan kaynaklanabildiğini bu fotoğraflara geriye dönük baktığımda daha iyi idrak edebiliyorum. Geniş bir alanda bu kadar kimsesiz kareler aslında içimdeki yalnızlık hissinin bir dışavurumu muydu? Yaşadığımız mekânlarda ben de bu mekânın bir parçasıyım demek; içimizdeki varoluşsal hisleri bir şekilde yansıtmaya ihtiyacı çeşitli eylemlerle meydana gelebilir. Sanat bu hususta aktarım sürecindeki en iyi enstrümandır. Dili, mezhebi ve daha ırksal ayrımlar olmadan herkese hitap eden o evrensel dil belki de geçmişten günümüze tüm insanlığın ortak bileşeni olmasındaki en büyük etkidir (AG, 2023).

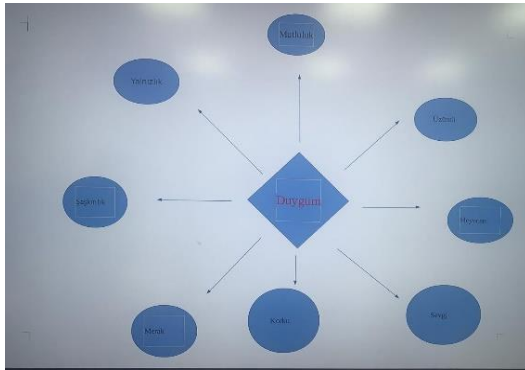
A/r/tograf Ali’nin, günlüğüne yazdığı Cahit Sıtkı Tarancı’dan alıntılanarak dile getirdiği *“İnsan kendine benzeyen, düşüncelerine ve duygularına samimi olarak iştirak eden bir kimseyle konuşmaktan, beraber olmaktan duyduğu zevki, bilmem ki nerede ve başka ne’de duyabilir!”* ifadesi, a/r/tografi’nin temelinde yatan ilişkisellik ve ortaklık kavramlarını güçlü biçimde yansıtmaktadır. A/r/tografi sürecinde, sanatçı, araştırmacı ve eğitimci kimlikleri birbirine bağlı ve iç içe geçmiş bir biçimde var olurken, a/r/tograflar arasında derin bir empati ve paylaşım zemini oluşturulur. Ali’nin vurguladığı samimiyet ve benzerlik hissi, bu sürecin üretkenliğini ve dönüşümünü mümkün kılar. Ortak deneyimler ve içten katılımı sağlanan bu bağ, a/r/tografi aracılığıyla bireysel ve mesleki kimliklerin birlikte gelişmesine imkân tanır. Dolayısıyla, Ali’nin bu alıntısı, a/r/tografi yaklaşımının özündeki topluluk ve ortak anlam üretme süreçlerine ışık tutmaktadır.

Görsel 21.*A/r/tograf Ali'nin Öğrenci Ürünleri*

21

Okuldaki oryantasyon sürecinde öğrencileri tanımaya ve onların görsel sanatlardaki potansiyellerini analiz etmeye çalıştım. Sıralar arasında gezinirken aslında her çocuğun hayat sahasından geçiyoruz. Bilinçli ya da bilinçsiz; olumlu veya olumsuz her çocuğun davranışında, ruhunda bir izde bırakıyoruz. Yine bu gezintiler sırasında kendi sessizliğine gömülüp önündeki kâğıda odaklanmış bir öğrenciye denk geldim. Kendi iç dünyası ile bir kâğıt parçası arasındaki bu senfonik iletişimi bozmak istemediğim için sadece gözlemci olarak kaldım. Sınıftan ayrı kalmış bu çocuğun yalnızlığını belki de kendi iç yalnızlığıma benzettim.

A/r/tograf Ali, sınıf ortamındaki gözlemlerinin sonucunda imgesel yeteneği güçlü ve yalnız bir öğrenciyi keşfettiğini ve empati kurduğunu ifade etmiştir.

Görsel 22.*A/r/tograf Ali'nin Sorgulayıcı Fotoğrafları*

Bu resim aslında bende bir fikrin ortaya çıkmasına neden oldu. Öğrencilerin kendi iç dünyalarındaki duyguları sanat yoluyla anlatabilmesi için bir etkinlik düzenledim. Beyin fırtınası tekniği ile öğrencilerin hissettikleri duyguları tahtaya yazdık. Daha sonra ise bu fikirlerden bir kavram haritası çıkarıp herkes kendi hissettiği duyguyu anlatabilmesi için belirli bir süre verildi. Öğrencilerin kendi hislerini dışa vururken, istedikleri form, şekil çizgi ve renkleri kullanabilme özgürlüğü ile dilsel anlatımda belki de zorlanacakları düşünceleri daha rahat şekilde ifade edebilmelerine olanak sağladı.

A/r/tograf Ali a/r/tograf sürecinde öğrencilerin sanat aracılığıyla kendilerini ifade etme tekniklerine dikkat çekmiştir. Örneğin, öğrencilerin iç dünyalarındaki duyguları ortaya koyabilmeleri için bir etkinlik düzenlemiş; beyin fırtınası tekniğiyle öğrencilerin hissettikleri duyguları tahtaya yazmalarını sağlamış, ardından bu fikirlerden bir kavram haritası çıkararak her öğrencinin belirli bir süre içinde kendi duygusunu ifade etmesine imkân tanımıştır. Bu süreçte, öğrencilerin istedikleri form, şekil, çizgi ve renkleri kullanabilme özgürlüğü, dilsel anlatımda zorlanabilecekleri düşünceleri daha rahat bir şekilde ifade etmelerini mümkün kılmıştır.

Görsel 23.

A/r/tograf Ali'nin Öğrenci Ürün Fotoğrafları

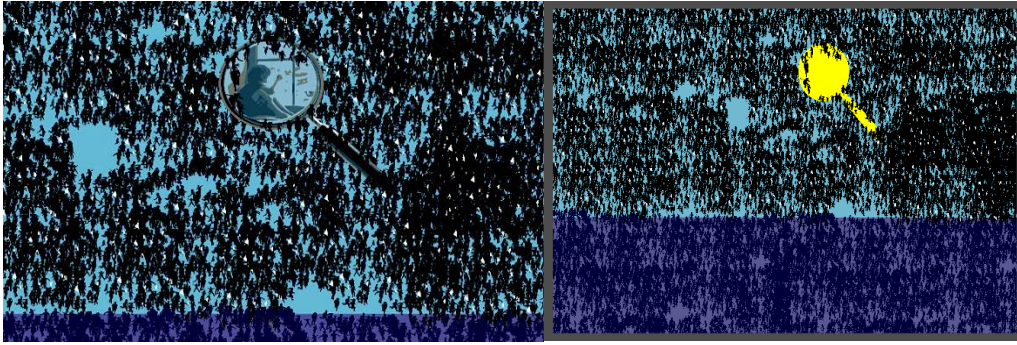

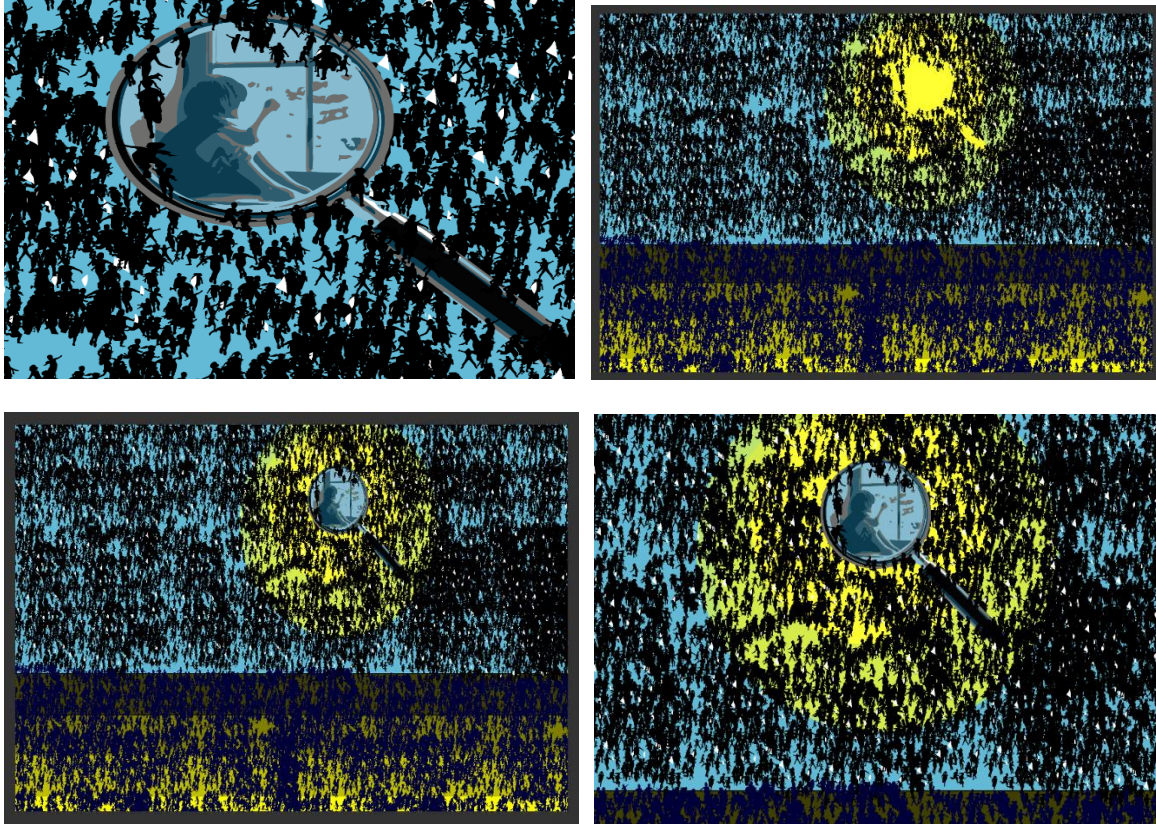
A/r/tografi sürecinde öğrencilerin duygularına tercüman olabilecek sanatsal bir etkinlikle onların iç dünyalarını ve hislerini aktarmak görsel sanatlar öğretmeni olarak beni çok motive etti. Süreç içinde yaşadığım duygu karmaşası ve oryantasyon süreci içindeki yalnızlığımı; bu etkinlikle öğrencilerin de duygularına bir mercek olabilecek bir dürtü yarattı. Yaşadıklarımız, hissettiklerimiz aslında bizi yeni yaratımlara sürükler. Bir öğretmen olarak öğrencilerin o bütünsel kalabalıklarının içinde her birinin dünyasına dokunma, ilk bakışta fark edilmeyen ince ayrıntıları görebilmeyi deneyimledim. Bu düşünceler ışığında, a/r/tografi sürecindeki kendi bireysel sorgulamalarım ile öğrencilerde gözlemlediğim duygusal sorgulamaları bir araya getirerek, bunları sanatsal bir anlatım yoluyla ifade etmeye karar verdim.

A/r/tograf Ali, ifadesinde öğretmen olarak öğrencilerle daha yakın bağ kurduğunu ve öğrencileri daha şeffaf gözlemlediğini anlatmıştır. A/r/tograf'ın bu söylemi, a/r/tografi sürecinin öğretmenlik mesleğinde yarattığı çok katmanlı etkileşim ve dönüşümün güçlü bir yansımasıdır. A/r/tograf, sanatçı kimliğiyle öğrencilerin iç dünyalarını ve duygularını sanatsal etkinliklerle ifade etmenin hem kendisi hem de öğrencileri için motive edici bir deneyim olduğunu belirtmektedir. Aynı zamanda, araştırmacı kimliğiyle sürecin içinde yaşadığı duygu karmaşası ve oryantasyon dönemindeki yalnızlık hissini fark ederek, bu duygusal deneyimi pedagojik bir sorgulamaya dönüştürmüştür. Eğitimci kimliğiyle ise, öğrencilerin bireysel dünyalarına dokunma, görünmeyen detayları fark etme yetisini geliştirme ve bu deneyimlerden yola çıkarak sanatsal üretime yönelme sürecini yaşamıştır. Bu bağlamda, a/r/tografi süreci a/r/tograf'a öğretmenlik mesleğinin sadece bilgi aktarma değil, aynı zamanda duygusal ve sanatsal bir keşif ve ifade alanı olduğunu deneyimlemiştir. Öğrencilerin duygularına mercek tutmak, öğretmenin kendisini de içsel olarak yenilemesine ve mesleki kimliğini yeniden şekillendirmesine olanak sağlamıştır. Böylece, a/r/tografi yaklaşımı, öğretmenlik pratiğinde duygusal farkındalığı artıran, pedagojik ve sanatsal açıdan zenginleştirici bir araç olarak ön plana çıkmaktadır.

Görsel 24.

A/r/tograf Ali'nin Dijital Sanat Denemeleri

Görsel 25.*A/r/tograf Ali'nin Sanat Ürünü*

A/r/tograf Ali'nin sorgulama süreci sonunda ortaya çıkan sanatsal ifadesiyle ilgili günlüğüne şunları yazmıştır:

Birçok farklı çocuk silueti ile gökyüzünün sonsuzluğu ve denizin enginliği anımsatacak bir biçimde tasarladım. Bu ilk görüntü aslında hayatta bizim ilk bakışımız ve ilk anlamlandırdığımız ayrıntısız görüntüyü temsil ediyor. Görselin içinde mercek ve ışık yayılımı ise; sanatın bütün içindeki ayrıntıyı fark edebilme ve bunu anlamlandırmasını ifade ediyor. Öğretmen eliyle tutulan bu mercek her bir öğrencinin hayatına ışık tutup onların gözükmeyen o karanlık siluetten gerçek iç dünyalarını görmemize olanak sağlıyor. Görsel sanatlar öğretmeni olarak öğrencilerin hayatlarına ışık olmayı onları daha fazla fark edip kendilerini de sanat yoluyla dokunmayı ifade eden bu çalışmamla a/r/tografik sürecimi görselleştirdim.

Ali'nin görsel anlatımı ve ifadesi, a/r/tografi'nin üç temel kimliği olan sanatçı, araştırmacı ve eğitimci kimliklerinin birbirleriyle iç içe geçtiği zengin bir mesleki deneyimi ortaya koymaktadır. Sanatçı kimliği, gökyüzünün sonsuzluğu ve denizin enginliğini çağrıştıran birçok farklı çocuk siluetini tasarlayarak, hayatın ilk bakış ve anlamlandırmalarındaki ayrıntısızlığı metaforik bir dille yansıtmalarıyla kendini gösterir. Bu estetik anlatım, izleyiciyi duyusal ve düşünsel bir yolculuğa çıkarır. Araştırmacı kimliği ise, mercek ve ışık yayılımı gibi semboller aracılığıyla sanatın içindeki

ayrıntıyı fark etme ve anlamlandırma sürecini vurgulayarak, öğretmenlik mesleğine eleştirel ve sorgulayıcı bir perspektif kazandırır. Ali, öğretmen eliyle tutulan bu mercek metaforuyla, her öğrencinin hayatına ışık tutmanın, görünmeyen karanlık silüetlerin ardındaki gerçek iç dünyaları görmeyi mümkün kıldığını ifade ederek, bu sürecin keşfedici doğasını ortaya koymaktadır. Eğitimci kimliği ise, öğrencilerin hayatlarına dokunma ve onların kendilerini sanat yoluyla ifade etmelerine rehberlik etme sorumluluğunu taşımaktadır. Ali'nin bu çalışmayla a/r/tografi sürecini sonuçlandırması, öğretmenlik mesleğinin sadece bilgi aktarmak değil, aynı zamanda bireysel farkındalığı ve duygusal bağları güçlendiren derinlemesine bir süreç olduğunu göstermektedir. Bu üç kimlik arasındaki dinamik etkileşim, öğretmenlik pratiğinin çok boyutlu doğasını anlamak için a/r/tografi yaklaşımının ne denli etkili bir araç olduğunu göstermektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu a/r/tografik araştırma süreci sonunda, a/r/tograf'lardan Eylül'ün öğretmenlik deneyimi, fotoğraf, günlük yaşamdan izlenimler, dijital çizimler ve metaforik imgeler aracılığıyla görselleştirilmiş ve "Yıkımın olduğu bir yerde öğretmen olmak" teması etrafında şekillenmiştir. 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen büyük depremin ağır yıkımı, yalnızca fiziksel çevresiyle değil, aynı zamanda iç dünyasıyla da derin bir bağ kurmasına neden olmuştur. Bu bağlamda, a/r/tograf kimliğiyle araştırmacı, rizomatik bir düşünme biçimini benimseyerek sanatsal, pedagojik ve araştırmacı yönlerini birbirine bağlamış; süreci çok katmanlı, dinamik ve etkileşimli biçimde deneyimlemiştir. Mesleğini yaptığı bölgenin fiziki zorlukları, okul atmosferinin olumsuz koşulları, günlük tecrübe ve fotoğraf çekimlerinin temasına "yıkım" kavramını merkeze almıştır. Yaşayan ve sorgulayan konumunda olan a/r/tograf hem fiziki hem de içsel yıkımı derinleştirerek, farklı rizomatik bağların sürece dahil olmasıyla yeni arayışlar sunmuştur. "Yıkımın içinde motivasyon", a/r/tograf'ın öğretmenlik deneyiminde; okulun fiziki durumu ve öğrencilerin içinde bulunduğu psikolojik yönlerin yanı sıra, öğrencilerden gelen "Eğitim süreci ne zaman başlayacak?" ya da "Atölye ne zaman düzenlenecek?" gibi isteklerin öznel hikâyeye dahil olmasıyla, motivasyonda artış olarak devam etmiştir. A/r/tograf'ın zorlayıcı süreci, yıkımın olduğu bir bölgede deneyimlerini ve meslek tecrübelerini en iyi şekilde icra etme arzusu, ona idealist bir rol kazandırmış; bu süreç, motivasyonun ve yıkım bölgesinde bulunmanın öğretmenlik pratiğine yansısı olarak değerlendirilmiştir. Dijital çalışmaları, öznel çizimleri ve yorumları; sorgulama sürecinde "öz-ben" kavramını farklı metaforlarla yansıtmıştır. Masayı kitapla, yıkım bölgesini kapıyla, ışık ve pusula imgeleriyle dışa vurmuştur. Bu tür rizomatik öğeler, araştırmacının mesleğinde üstlenmiş olduğu "rehber olma, yol gösterme" işleviyle anlamını bulmuştur. A/r/tografi'nin kendi iç dinamiklerinden dolayı araştırmacıların farklı rizomları ile farklı evreler geçirebilmektedirler. Alanyazında a/r/tografik araştırmalara bakıldığında atölye uygulamalarında öznel sorgulamalar üzerinden çalışmalarda özgün

eserlerin yapılandırıldığı (Güneş, 2018; Güler, A. 2021; Şahin ve Güler, 2023), a/r/tografik sorgulama sürecinde ve öznel hikayelerden yola çıkarak eser üretiminde metaforlar kullanıldığı (Güler, 2021; Cemiloğlu ve Güler, 2023) çalışmalar bulunmaktadır.

A/r/tografılardan Mehmet, a/r/tografi süreci sonunda, Öğretmen olmayı deneyimleme üzerine meslek arkadaşları, dersine ve öğrencileriyle olan süreçte beklenti ve umutsuzluk ana unsur hâline gelmiştir. Günlük tecrübeleri, çalışmaları, fotoğrafları ve dijital içeriklerinin evrildiği görülmektedir. Yaşayan ve sorgulayan profilinde olan a/r/tograf'ın, atanan öğretmenin mesleğini tecrübe etmede yaşadığı hayal kırıklıklarının sorumlusunun ya da sonucunun ne olacağına dair bir bakış ve çaba geliştirdiği belirtilmiştir. Mesleğinde karşılaştığı durumun, bulunduğu ortamdaki daha az kaynaklı olduğunu; aslında bunun kültürel geçmişin getirip aktardığı olumsuz kanaat ve tutumlardan geliştiğini belirtmiştir. Bu yönüyle a/r/tograf'ın araştırmasında bireysellik ön planda olsa bile, toplumsal çıkarımda bilinmeyen sorunların yüzeye çıkmasında ve/veya daha iyi ifade edilmesinde doğru sonuçlara ulaşmada ön ayak olduğu söylenebilir. Araştırmacının süreç boyunca rizomatik bağlantılarından esinlenerek tasarladığı dijital materyallerde kullandığı bekçi, çoban, düdük gibi metaforlarla mesleğinden beklentilerini ve karşılaştığı olumsuzlukları yansıttığı görülmüştür. A/r/tografi, toplumun, kurumun ya da bir yapının özgün hikâyelerinden ve çıkarımlarından yola çıkarak, eleştiri ve muhakeme yoluyla çözüm üretme noktasında sorunları açığa çıkarmada fayda sağlamıştır.

A/r/tografi kişi için içsel bir yol ve serüvenin başlangıç noktasından odak noktalara esinlenmektedir. A. Güler'in (2021) araştırmasında a/r/tografi sürecinin atölye pratikleri ve teorik derslerde bilgiye ulaşma, yaratma, metaforik düşünme, sezgisel dinleme ve derinlemesine görme deneyimlerinde dönüştürücü bir rol oynayabileceği vurgulanmıştır. Bu noktada fotoğraflar, kişisel görüşler ve dijital çalışmalar aynı konuda farklı sonuçlar doğurmaktadır. Diğer bir a/r/tograf olan Ali'nin a/r/tografi süreci, öğretmenlik deneyimini yansıtan görsel ve dijital çalışmalar aracılığıyla "yalnızlık" temasını merkeze almaktadır. Nesnel olgular üzerinden üretilen fotoğraflarda, boş mekanlar ve تنها caddeler metaforu, bireysel ve toplumsal düzeyde yaşanan yalnızlaşmayı estetik ve kavramsal açıdan sorgulamak için kullanılmıştır. Dijital tasarımda büyüteç metaforunun tercih edilmesi, yalnızlaşmanın içinde hapsolmuş bireylerin görünmezleşme sürecine dikkat çekmekte; bu metafor, kaybolan ve göz ardı edilen yaşam hikayelerinin yeniden görünür kılınması için bir çağrı niteliği taşımaktadır.

A/r/tografi sürecinde Ali, sanatçı kimliğiyle bu görsel temsilleri üretirken, araştırmacı kimliğiyle süreç boyunca yalnızlık kavramını sorgulamış; eğitimci kimliğiyle de bu temanın öğretmenlik deneyimindeki yansımalarını değerlendirmiştir. Sarı rengin ışık olarak kullanımı, yalnızlık içinde var olan görünürlüğü ve fark edilebilirliği simgeleyerek, "bakmak" ile "görmek" arasındaki derin ayrımı vurgulamaktadır. Aynı zamanda bu renk, öğretmen olarak Ali'nin içinde bulunduğu topluma dair taşıdığı umut, motivasyon ve dönüşüm arzusunu ifade etmektedir. Bu yönüyle Ali'nin a/r/tografi süreci, bireysel deneyimle toplumsal gerçeklik arasındaki rizomatik

bağlantıları açığa çıkararak, öğretmen kimliğinin çok katmanlı doğasını ve öğretmen olma sürecinin karmaşıklığını sanat, araştırma ve eğitim üçlemesi bağlamında ele almaktadır.

Farklı koşullar altında a/r/tografi sürecini deneyimleyen a/r/tograflar, öğretmen olmayı deneyimleme ile ilgili süreçlerine bakıldığında yüzeyde bağlantısız gibi görünsede, derinlemesine incelendiğinde aralarında anlamlı rizomatik ilişkilerin varlığı ortaya çıkmaktadır. Gerek coğrafi olarak atama yerlerinin birbirinden uzak olması gerekse farklı kültür ve yaşam pratiklerinden evrilen rizomatik süreçlerin kendi içinde ayrışması, deneyimlerin farklılaşmasını açıklayabilir. Ancak, üç a/r/tograf'ın oluşturduğu metaforlarda; “bekçi-çoban, yıkım-deprem, ışık-sanat” metaforları ile ifade etmişlerdir. Ortak bir paydada buluştukları gözlemlenmiştir. “Umut, motivasyon ve idealist olmak” vermek istedikleri mesajlar, sanatsal üretimlerinde açıkça ifade edilmiştir.

A/r/tograflar, öğretmenlik mesleğini deneyimleme sürecinde, yaşantılarına ilişkin rizomatik bağlantıları sanatsal çalışmalar aracılığıyla yansıtmışlardır. Sanat temelli eğitim araştırmaları yaklaşımı, eğitim araştırmacılarının kavramsal sınır çizgilerini genişletmelerine yardımcı olur. Sanat temelli eğitim araştırmaları hem araştırmacıların hem de katılımcıların iç dünyalarının alternatif vizyonlar aracılığıyla yaratıcı bakış açılarını ortaya koymalarına yardımcı olur. Araştırmacılar ve katılımcılar araştırma sürecinde neler olup bittiğinin farkındadırlar ve üretkendirler (Sullivan, 2010). Bu bağlamda, A/r/tografik öznel hikâyelerin aktarımında anlamlandırma sürecinde bulundukları şehir, sosyo-kültürel çevre ve yaşam tecrübeleri etkilemiş ve bu bağlamda sanatsal yaratım süreçlerine yansıdığı görülmüştür. Görsel sanatlar öğretmenleri, ‘Öğretmen olma’ deneyimini beklentiler, hayal kırıklığı, aile, meslektaşların bakış açısı ve içsel motivasyonlarının şekillendirdiğini belirtmişlerdir. Bedir Erişti’ e (2015) göre, sanat temelli araştırmalar, araştırmacıların neyle uğraştıklarını sorgulamalarına veya araştırma sürecinin hikayesini yorumlamaya ve raporlamaya yardımcı olan bir süreç tasarlamalarına yardımcı olur ve bilgi üretir. Bu bağlamda, a/r/tograflar öznel hikayelerinden yola çıkarak anlamlandırdıkları sorgulama süreçleri sonunda sanatsal ürünler ortaya koymuşlardır. Bu sorgulama süreci onlara yeni bilgiler, deneyimler kazandırmış ve tasarım süreçlerine yansımıştır.

Sonuç olarak, a/r/tografi yöntemiyle yürütülen süreç, öğretmen adaylarının sanatsal, pedagojik ve kişisel yolculuklarına ışık tutmuştur. Süreç boyunca öğretmen adayları, sanatçı kimlikleriyle kendi iç dünyalarını ve yaşadıkları duygusal dönüşümleri sanatsal üretimler yoluyla görünür kılmışlardır. Fotoğraf, resim ve metaforlar aracılığıyla öğretmenliğe dair yaşadıkları kırılma, beklenti ve hayal kırıklıklarını dile getirerek, sanatın ifade gücünden yararlanmışlardır. Araştırmacı kimlikleriyle ise içinde bulundukları bağlamı sorgulamış; afet sonrası bölgede öğretmen olmanın sorumluluğunu, öğrencilerin duygusal dünyasına yaklaşma yollarını ve mesleki etikle olan ilişkilerini irdelemişlerdir. Süreç, öğretmen adaylarının yalnızca kendi

deneyimlerini değil, öğrencilerinin iç dünyalarını da anlamaya çalıştıkları çok yönlü bir sorgulama ortamı yaratmıştır. Eğitimci kimlikleri ise bu iki alanın kesişiminde yeniden şekillenmiş; öğretmenliğin yalnızca bir bilgi aktarımı değil, aynı zamanda bir var olma, direnme ve iyileştirme biçimi olduğu vurgulanmıştır. A/r/tograflar, yıkımın içinde bile bir pusula gibi yol göstermeye çalışan öğretmen olma durumunu, mesleki etik ve idealist olma durumunu ve sanatla iç içe geçmiş bir farkındalık süreci olarak deneyimlemiştir. Bu bağlamda, a/r/tografi yöntemi, öğretmen adaylarının sahadaki deneyimlerini çok katmanlı biçimde anlamlandırmalarına olanak sağlayarak, üçlü kimlik arasında geçişkenlikler kurmalarına ve mesleki farkındalıklarını derinleştirmelerine katkı sunmuştur. Diğer bir deyişle, öznel hikayelerden yola çıkılarak grup olarak devam eden a/r/tografik araştırma süreçleri, öğretmenlerin mesleki deneyimlerini yalnızca bireysel hikâyeler üzerinden değil; aynı zamanda içinde bulundukları sosyo-kültürel, coğrafi ve kurumsal bağlamlarla birlikte anlamlandırmalarına olanak tanıdığı görülmektedir. A/r/tograf'ların öznel anlatıları, a/r/tografi'nin rizomatik yapısı sayesinde farklı bağlamlardan beslenerek çeşitlenmiş ve öğretmen kimliğinin çok boyutlu doğası görünür kılınmıştır. Bu süreç, öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları sanatsal ve eleştirel bir bakış açısıyla yeniden yorumlamalarını sağlarken, aynı zamanda mesleki pratiklerine ilişkin yeni düşünme biçimleri ve alternatif çözüm önerileri geliştirmelerine de katkıda bulunmuştur. Araştırma bulgularına dayalı olarak, grup/topluluk temelli a/r/tografik süreçlerin öğretmen eğitimi ve mesleki gelişim programlarına entegre edilmesi önerilmektedir. Bu yaklaşım, öğretmenlerin öznel deneyimlerini sanatsal yollarla ifade etmelerine, mesleki sorunlara eleştirel bakış açısıyla çözüm üretmelerine ve okul topluluğu ile daha güçlü bir iletişim kurmalarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, görsel sanatlar dersinin öğrencilerin özgüven ve yaratıcılık gelişimindeki öneminin görünür kılınması için aile ve okul iş birliğini destekleyen sanatsal etkinliklerin artırılması önem taşımaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Araştırmacılar, yapılan araştırmaya eşit oranda katkıda bulunmuşlardır.

Çatışma Beyanı

Bu çalışmanın herhangi bir kurum, kuruluş ve kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Alakuş, A. O. (2013). *Görsel sanatlar eğitiminde kuram ve uygulama*. Pegem Akademi.
- Bedir Erişti, S. (2015). Art-based educational research to generate a practice based approach. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 5(3), 383–401. <https://doi.org/10.18039/ajesi.85467>
- Bedir Erişti, S. D. (2021). *A/r/tografik araştırma nedir?* S. D. Bedir Erişti & R. Irwin (Ed.), *A/r/tografi: Uygulama tabanlı araştırma yöntemi içinde* (s. 6–43). Pegem Akademi.
- Bickel, B., Triggs, V., Springgay, S., Irwin, R. L., Grauer, K., Xiong, G., Beer, R., & Sameshima, P. (2007). Richgate: Transforming public spaces through community-engaged art. *Amerasia Journal*, 33(2), 115–124.
- Cemiloğlu, A., & Güler, E. (2023). Güzel sanatlar eğitimi almış bireylerde metafor üzerinden a/r/tografik bir sorgulama. *Eğitim Bilimleri Alanında Uluslararası Araştırmalar XXI*, 163–180.
- Duncum, P. (2009). Visual culture in art education: Why, what and how. *Art Education*, 62(6), 6–11. <https://doi.org/10.1080/00043125.2009.11519039>
- Eisner, E. W. (2002). *The arts and the creation of mind*. Yale University Press.
- Freedman, K. (2003). *Teaching visual culture: Curriculum, aesthetics, and the social life of art*. Teachers College Press.
- Freedman, K., & Stuhr, P. (2004). Curriculum change for the 21st century: Visual culture in art education. In E. W. Eisner & M. D. Day (Eds.), *Handbook of research and policy in art education* (pp. 815–828). Lawrence Erlbaum Associates.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the oppressed*. Continuum.
- Greene, M. (1995). *Releasing the imagination: Essays on education, the arts, and social change*. Jossey-Bass.
- Güler, A. (2021). The transformative role of music in visual arts education: Rediscovering intercultural and interdisciplinary possibilities through a/r/tographic inquiry. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 28, 204–240.
- Güler, E. (2021). A/r/tographic inquiry for the transformation of pre-service art teachers' concept of social justice (Resim öğretmen adaylarının sosyal adalet kavramının dönüşümü için a/r/tografik sorgulama). *International Journal of Contemporary Educational Research*, 8(1), 27–53. <https://doi.org/10.33200/ijcer.801804>
- Güneş, N. (2018). *Sanat eğitimcisi yetiştirmede alternatif bir yöntem: Resim atölye dersinde a/r/tografi* (Yayımlanmış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Irwin, R. L., & Beer, R., Springgay, S., Grauer, K., Xiong, G., & Bickel, B. (2006). The rhizomatic relations of a/r/tography. *Studies in Art Education*, 48(1), 70–88. <https://doi.org/10.1080/00393541.2006.11650500>
- Irwin, R. L., & de Cosson, A. (Eds.). (2005). *A/r/tography: Rendering self through arts-based living inquiry*. Pacific Educational Press.
- Irwin, R. L., & Springgay, S. (2008). A/r/tography as practice-based research. In S. Springgay, R. L. Irwin, C. Leggo, & P. Gouzouasis (Eds.), *Being with a/r/tography* (pp. xiii–xvii). Sense Publishers.
- Leggo, C., & Irwin, R. L. (2013). Becoming pedagogical. In S. Springgay, R. L. Irwin, C. Leggo, & P. Gouzouasis (Eds.), *A/r/tography as living inquiry: An introduction to arts-based research* (pp. 67–80). Sense Publishers.

- Kurt, T. (2012). Öğretmenlerin öz yeterlik ve kolektif yeterlik algıları. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 10(2), 1–8.
- Mamur, N. (2012). Görsel kültür kuramı ve sanat eğitimi: Sanat öğretiminde yeni açılımlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 194(1), 94–111.
- Ocaklı, E., & Kılıç, D. (2018). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin 2006 ve 2017 yıllarına göre karşılaştırılması. 7. *Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitim Sempozyumu*, 1241–1258.
- Özsoy, V. (2005). *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar öğretimi*. Pegem A Yayıncılık.
- San, İ. (2004). *Sanat eğitimi kuramları*. Ütopya Yayınevi.
- Sinner, A., Leggo, C., Irwin, R. L., Gouzouasis, P., & Grauer, K. (2006). Arts-based educational research dissertations: Reviewing the practices of new scholars. *Canadian Journal of Education*, 29(4), 1223–1270.
- Şahin, E., & Güler, E. (2023). Sanat eğitimi alan resim-iş eğitimi lisans öğrencilerinin günlük yaşam deneyimlerinin sanatsal yansıması: A/r/tografik bir sorgulama. *Uluslararası Güzel Sanatlar Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 6(2).
- Sullivan, G. (2010). *Art practice as research: Inquiry in visual arts* (2nd ed.). Sage.

Extended Abstract

Introduction

Becoming a visual arts teacher not only offers the opportunity to convey the meaning and aesthetic values of art to students but also guides them in developing their creativity and artistic expression skills. While students' readiness levels, ages, and educational stages are decisive for learning outcomes, the teacher also assumes a role in understanding the place of art in society and strengthening cultural connections between the past and the future. In this respect, *a/r/tography* serves as one of the tools that allow teachers to explore more deeply both their artistic identities and their pedagogical approaches, enhancing awareness of the processes of meaning-making in art within individual and social contexts. *A/r/tography* intertwines art and pedagogy, functioning as both a research methodology and a conceptual framework that enables teachers to reflect upon their experiences, practices, and creative processes. This method may contribute to the professional development of visual arts teachers by offering new perspectives in the contexts of self-reflection and socio-cultural transmission, thus providing depth in understanding teachers' processes of change and transformation within the living inquiry of *a/r/tography*.

The practice of *a/r/tography* is an approach in which the individual simultaneously assumes the roles of artist, researcher, and educator, while engaging in the process of art-making and conducting an in-depth inquiry into a phenomenon from within that process (Bickel et al., 2007). The term "*a/r/tography*" is a composite formed from the first letters of *artist*, *researcher*, and *teacher*, separated by slashes to emphasize distinction as well as interrelation. This concept refers to an approach situated particularly at the intersection of education, art, and research, and encompassing inquiries within these fields. *A/r/tography* concerns itself with structuring the research process through multiple identities. Owing to the polyphonic nature of these identities, the multiplicity of the researcher becomes visible. In processes conventionally confined to the researcher identity, the artist, learner, or teacher identities are also incorporated (Irwin et al., 2006). In this sense, research is not only regarded as a process of collecting knowledge but also as a process of artistic creation and lived experience.

In this context, the aim of the study is to examine how visual arts teachers experience "being a teacher" through their *a/r/tographic* inquiry processes, drawing on their subjective narratives. Within this aim, the following research questions were addressed:

1. How do visual arts teachers make sense of their "experience of being a teacher" during their *a/r/tographic* inquiry processes?
2. How do visual arts teachers articulate their "experience of being a teacher" through artistic expression during their *a/r/tographic* inquiry processes?

Method

This study employed *a/r/tography*, one of the arts-based research methodologies, in order to investigate how visual arts teachers experience "being a teacher" through their subjective stories within the *a/r/tographic* inquiry process. Arts-based educational research interprets the research process through the integration of the researcher, art, and inquiry, and seeks to answer research questions through this interrelationship. What unites approaches that

emphasize the integration of art and education into research is that they provide researchers with a ground for building more interactive research processes. In arts-based educational research, art and education complement and support one another, contributing through perspectives considered as reflections of the research process. The process of arts-based educational research adopts a multi-systemic, practice-based approach, creating meaningful experiences that combine theoretical, critical, natural, cognitive, and artistic practices. In such a process, attributing meaning to the experiences of researchers, teachers, and participants is of critical importance. Accordingly, arts-based educational research supports the establishment of a relationship among artists, researchers, and teachers within the educational process (Bedir Erişti, 2015). Within the framework of a/r/tographic inquiry, researchers, educators, or art educators construct new and original contexts through their pedagogical identities, practitioner roles, and artistic explorations.

The participants were selected using criterion sampling, a purposeful sampling technique. The participants were three graduate students (newly appointed visual arts teachers) enrolled in the Master's Program in Art Education (Painting Education) at XXX University, who took the a/r/tography course in the first semester of the 2023–2024 academic year. The criteria were that participants had completed the a/r/tography course and had experienced the phenomenon of “being a teacher.”

Data were collected through document analysis, reflective journals, and visual data. Document analysis included photographs taken by participants, their notes and presentations related to the a/r/tography course. Reflective journals were written weekly by visual arts teachers for 14 weeks, consisting of their reflections, inquiries about “experience of being a teacher” students' statements and artworks, colleagues' perspectives, their own artistic productions, photographs, drawings, and sketches representing the a/r/tographic process. The primary data of the study were derived from these reflective journals. Visual data consisted of sketches, digital collages, and artistic works created from photographs taken during the a/r/tography course.

The data were analyzed using rhizomatic analysis. Unlike traditional hierarchical structures, the rhizomatic process focuses on a network-like, strongly interconnected, and flexible structure, allowing the research process to expand in unexpected directions. This gives researchers the freedom to discover various connections and to generate new layers of meaning. The diversity of data obtained from participants' a/r/tographic inquiry processes and experiences was instrumental in revealing relationships and interactions. In this way, the a/r/tographic process enabled participants to discover new connections and generate new layers of meaning, which were presented both textually and visually.

In this study, researchers also acted as participants and data collection instruments. Each participant focused on an emergent theme in the a/r/tography course that they could collaboratively explore. The process extended over 14 weeks. Although participants initially pursued different topics in the first three weeks, the emergent nature of a/r/tography led them to an in-depth exploration of their teaching experiences. During this process, while expressing their subjective stories about teaching through art, they also shared photographs from the schools where they worked, thus making their experiences tangible and visible. Their experiences as newly appointed teachers allowed them to ascribe new meanings to the phenomenon of teaching, and thus the “state of becoming” at the heart of a/r/tography evolved into a continuous process of transformation and reinterpretation.

Findings

The findings were interpreted through a rhizomatic network of interactions, relations, and connections, and were obtained from participants' subjective stories. Three main themes were identified: *exploring a/r/tographic inquiry*, *the narration of a/r/tographic subjective stories*, and *being a teacher*. To preserve the integrity of each participant's a/r/tographic process, findings were examined under the titles that the visual arts teachers themselves gave to their subjective stories. These were: *Being a Teacher in a Place of Destruction*, *The Idealist Teacher*, and *Recognizing Students through Art*.

Conclusion and Discussion

At the end of the a/r/tographic research process, the participant Eylül visualized her teaching experience through photographs, impressions from daily life, digital drawings, and metaphorical images, shaped around the theme *Being a Teacher in a Place of Destruction*. The severe devastation caused by the February 6, 2023 earthquake established a profound connection not only with her physical environment but also with her inner world. Within this context, as an a/r/tographer, she adopted rhizomatic thinking to interconnect her artistic, pedagogical, and researcher identities, experiencing the process in a multi-layered, dynamic, and interactive way. The physical difficulties of her region, adverse school conditions, daily experiences, and photographic practices centered around the concept of "destruction."

The participant Mehmet, by contrast, experienced teaching largely through the lens of expectations and disillusionment, shaped by his colleagues, lessons, and students. His daily experiences, artworks, photographs, and digital content evolved throughout the process. As a questioning a/r/tographer, he reflected upon the sources of his frustrations and suggested that they stemmed not primarily from his environment but rather from negative attitudes and cultural dispositions shaped by the past. Although individual experiences were foregrounded, the a/r/tographic process made it possible to surface hidden social issues. His digital artworks incorporated metaphors such as "guardian," "shepherd," and "whistle," reflecting both his expectations of the profession and the challenges he encountered. Thus, a/r/tography proved beneficial in revealing issues and fostering critique and reflection as a pathway toward solutions.

The third participant, Ali, centered his a/r/tographic process on the theme of "loneliness." Through visual and digital works, he explored the metaphor of deserted spaces and empty streets, using them aesthetically and conceptually to critique both individual and societal alienation. His use of the magnifying glass metaphor in digital design highlighted the invisibility of individuals trapped in loneliness and called attention to overlooked life stories. Ali, as an artist, created these visual representations; as a researcher, he interrogated the concept of loneliness; and as an educator, he evaluated its reflections in his teaching experience.

Although the participants experienced the a/r/tographic process under different conditions, rhizomatic connections emerged across their stories. Geographical distances and diverse cultural contexts accounted for the divergence of experiences, yet meaningful rhizomatic relationships were revealed upon deeper analysis. The metaphors employed—*guardian-shepherd*, *destruction-earthquake*, *light-art*—showed that they converged on shared meanings. Their artistic productions openly conveyed messages of *hope*, *motivation*, and *idealism*. Based on the findings, it is recommended that group- and community-based a/r/tographic processes

be integrated into teacher education and professional development programs. This approach would enable teachers to express their subjective experiences through art, develop critical perspectives on professional challenges, and establish stronger communication with the school community. Furthermore, to emphasize the importance of visual arts classes in fostering students' self-confidence and creativity, it is crucial to increase artistic activities that support collaboration between families and schools.

Statement of Conflict of Interest

The researchers who conducted this study have no conflict of interest with any person or organisation